

Universitätsbibliothek Wuppertal

Iulianu Autokratoros Ta Sōzomena, Kai Tu En Agiois Kyrillu Archiepiskopu Alexandreias Pros Ta Tu En Atheois Iulianu Logoi Dekα

Julian <Römisches Reich, Kaiser>

Lipsiae, Anno MDCXCVI.

Oratio III.

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1694](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1694)

ΙΟΥΛΙΑΝΟΥ

ΕΓΚΩΜΙΟΝ

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑΝ
ΕΥΣΕΒΙΑΝ.

JULIANI IMP.

ENCOMIUM

IMPERATRICIS EVSEBIÆ.

ΛΟΓΟΣ Γ.

ORATIO III.

*De Eusebia re-
gina, Constanti
imperatoris uxor
narrat Julianus
15, 2, 8, 8, 3, 16, 18, 19
21, 6, 4.*

ΠΙ ποτε ἀγαθὴν χερὶ διανοεῖ-
σθαι περὶ τῶν ὀφειλόν-
των μεγάλα, καὶ ὑπὲρ
μεγάλων ἔτι Φημι χρυ-
σίον, ἔδδ' ἀργύριον, ἀλλὰ ἀπλῶς ὅ, τι
αὐτῶν τύχοι τις παρὰ τῆς πέλας εὖ πα-
θῶν· εἴτα τοιαῦτα μὲν ἀποδίνειν ἔτε
ἐπιχειροῦντων, ἔτε δυναμένων, ραθύ-
μως ἢ καὶ ὀλιγώρως ἐχόντων πρὸς τὸ
τὰ δυνατὰ ποιεῖν, καὶ διαλύεσθαι τὸ ὄ-
φλημα; ἢ ἠδηλονότι Φαύλης καὶ μο-
χθηρῆς νομισέον; Οὐδένος ἦ, οἶμαι, τῶν
ἄλλων ἀδικημάτων ἔλαττον μισῶμεν
ἀχαρισίαν, καὶ ὀνειδίσομεν τοῖς ἀνθρώ-
ποις, ὅταν εὖ παθόντες περὶ τῆς εὐερ-
γέτας ὡσιν ἀχαριστοί. ἔστι ἢ ἐχού-
τῳ ἀχαριστῶ μόνον, ὅστις εὖ παθῶν,
δραῖ κακῶς ἢ λέγει· ἀλλὰ καὶ ὅστις σιω-
πᾶ καὶ ἀποκρύπτει, λήθη παραδίδας καὶ
ἀφανίζων τὰς χάριτας. Καὶ τῶ μὲν
θηριώδους ἐκείνης, καὶ ἀπανθρώπου μο-
χθηρίας σφόδρα ὀλίγα καὶ εὐαερίμη-
τα νομιδῆ τὰ παραδείγματα. πολλοὶ
ἢ ἀποκρύπτουσι τὸ δοκεῖν εὖ παθεῖν, ἐκ
οἶδα ὅ, τι βεβλόμενοι. Φασὶ ἢ ὅμως δω-
πέας τινός, καὶ ἀγενεῖς ἢ κολακείας
ὅσα ἀληθῆ δόξαν ἐκκλίνουσιν. Ἐγὼ δὲ οὐ-
τοι μὲν ὅτι μηδὲν ὑγιῆς λέγουσι σα-

QUID tandem de iis existi-
mandum est, qui, cum magna
nomina, magnisque de rebus
contraxerint: (non jam aurum
aut argentum loquor, sed de
omni omnino re, in qua quispiam ab alio
beneficio sit affectus) nihilominus gratiam
pro iis persolvere neque conentur, neque
possint; sed ad ea, quæ præstare queunt, re-
ferenda, ac dissolvendum debitum, negligentes
se ac remissos præbeant? Nonne illi ju-
re mali atque improbi censendi sunt? Ne-
que enim ullum puto crimen esse, quod
majore apud homines in odio sit, quam in-
grati animi vitium, quodque aliis expro-
brent magis, cum accepto beneficio ingrati
erga bene de se meritos videntur. Est autem
is ingratus, non modo qui beneficio affectus
mali aliquid facit, aut dicit; sed etiam
qui tacet, ac dissimulat, & alterius in se me-
ritorum obliviscitur, atque eorum memo-
riam extinguit. Ac ferinæ hujus & inhu-
manæ pravitate exigua admodum & rara
sunt exempla. Plerique vero sunt qui be-
neficio se aliquo affectos esse videri nolint
ac dissimulent. In quo quid sibi velint,
non video. Verum ita dicunt, assentatio-
nis & illiberalis adulationis falsam se suspi-
cionem vereri. Ego vero tametsi nihil eos
sani

χε. τύχη

*χε. δῆλον
ὅτι*

*χε. κολακείας
ἢ δόξαν*

fani dicere certissime scio; nihilominus præ-
 termitto, atque id illis volo concedere, ef-
 fugere eos, quemadmodum putant, falsam
 adulationis famam; cum interim multis si-
 mul animi pravitatibus, ac turpissimis & il-
 liberalibus morbis irretiti videantur. Nam
 aut beneficia non intelligentes, sensu admo-
 dum eorum destituti sunt, quorum carere
 nullo modo oporteret: aut si intelligant,
 eorum memoriam omni esse tempore re-
 tinendam: ac si meminerint quidem, sed
 quibuscunque tandem de causis in agendis
 gratis negligentes sint, timidi sunt, & invi-
 di natura, ac totius, ut semel dicam, homi-
 num generis inimici: qui ne erga bene me-
 ritos quidem de se faciles se ac benignos
 exhibeant: iidemque, si quando conviciari
 ac mordere necesse sit, iratis & acutis fera-
 rum instar oculis aspiciunt. Veram autem
 ac sinceram laudem, tanquam impendii ma-
 joris ac sumtus aliquid, evitantes, nescio quo
 pacto egregiorum facinorum prædicatione
 vitio vertunt: cum id unum inquire-
 re ac scrutari possint, utrum veritati stude-
 at, eamque persequi malit, quam in lau-
 dando captare velle cujusquam gratiam vi-
 deri. Non enim dici illud potest, inutile
 quiddam esse prædicationem, vel his quo-
 rum in gratiam instituitur, vel aliis qui æ-
 qualem vitæ gradum atque ordinem sorti-
 ti, eandem recte factorum virtutem ac di-
 gnitatem assequi nequeant. Illis enim ju-
 cundus hic auditus est, eosque ad eximia &
 illustria facinora promptos & alacres efficit;
 hos vero ad illorum æmulationem addu-
 cit, ac necessitate quadam impellit, cum
 hoc vident, nequaquam eo privatos illos
 esse, quod unum in conspectu omnium
 honeste dari & accipi potest. Nam pecu-
 nias palam publiceque largiri, ac circum-
 spicere ut quam plurimi quod donatum
 sit sciant, inepti cujusdam est hominis: sed
 neque in omnium oculis manus porrigere
 quispiam sustineat, nisi pudorem omnem
 penitus ac morum probitatem excusserit.
 Arcesilaus vero cum daret aliquid, latere
 eum etiam studebat qui acciperet, & is ex

A Φῶς εἰδὼς, ὅμως ἀφίημι, καὶ κείθω
 διαφεύγειν αὐτὰς, καθάπερ οἴονται,
 κολακείας ἐν ἀληθῆ δόξαν, πολλοῖς
 ἅμα πάθεσιν ἐνόχως φανέντας, καὶ
 νοσήμασιν αἰσχίσις πάνυ καὶ ἀνε-
 λευθέροις. Ἡ γὰρ ἔστωιεντες ἀναίδη-
 τοί λῆαν εἰσὶν, ὧν ἔδαμῶς ἀναίδητον
 εἶναι ἐχρῆν· ἢ στωιέντες ὧν ἐχρῆν εἰς
 ἀπαντα μεμνήσθαι τὸν χρόνον· μεμνη-
 μένοι δὲ καὶ ἀποκνοῦντες δι' αἰς δὴ ποτ'
 οὐκ αἰτίας, δειλοὶ καὶ βάσκανοι φύ-
 σι, καὶ ἀπλῶς ἀπάσιν ἀνθρώποις
 δυσμενεῖς, οἱ γε ἔδὲ τοῖς εὐεργέταις
 πρᾶσοι, καὶ πρῶσθηεῖς ἐθέλοντες εἶναι·
 εἴτα ἂν μὲν δέη λοιδορῆσαί που καὶ δα-
 κύν, ὡσπερ τὰ θηρία ὀργίλον καὶ ὄξυ
 βλέπεσιν· ὡσπερ δὲ ἀνάλωμα πο-
 λυτελές φεύγοντες τὸν ἀληθινὸν ἐπαι-
 νον, ἐκ οἶδα ὅπως αἰτιῶνται τὰς ὑπὲρ
 τῶν καλῶν ἔργων εὐφημίας· ἐξὸν
 ἐκεῖνο ἐξετάζειν μόνον, εἰ τὴν ἀληθει-
 αν τιμῶσι, καὶ περὶ πλείονος ποιῶν-
 ται ἔδοκεῖν ἐν τοῖς ἐπαίνοις χαρίζε-
 σθαι. Οὐδὲ γὰρ τὸτο ἔνεστι εἰπεῖν, ὡς
 ἀνωφελές χρῆμα ἢ εὐφημία, οὔτε
 τοῖς ὑπὲρ ὧν γέγονεν, ἔτε αὐτοῖς ἄλ-
 λοις, ὅπόσοι τὴν ἴσην ἐκείνοις καὶ τὸν
 βίον τάξιν εἰληχότες, ἢ ἐν ταῖς πρά-
 ξεσιν ἀρετῆς ἀπελείφθησαν. τοῖς μὲν
 γὰρ ἀκροσμά τί ἐστιν ἡδὺ, καὶ προθυμοτέ-
 ρος παρέχει περὶ τὰ καλά, καὶ δια-
 φέροντα τὰ ἔργων. τὰς δὲ ἐπιζηλοῦν
 ἐκεῖνα πείθει, καὶ βία παρῶρησεν, ὁ-
 ρῶντας, ὅτι μηδὲ τῶν παραλαβόντων
 τινὲς ἀπεσερήθησαν, ὁ μόνον δὲναί τε
 καὶ λαβεῖν ἐσι δημοσίᾳ καλόν. Χρή-
 ματα μὲν γὰρ εἰς τὸ ἐμφανὲς διδόναι, καὶ
 περιβλέπειν, ὅπως ὅτι πλείοι τὸ δο-
 θέν εἰσονται, πρὸς ἀνδρῶς ἀπειρητάλα.
 ἀλλ' ἔδὲ ὑποσχεῖν τῷ χεῖρι ὑπεδέ-
 ξασθαι ἂν τις ἐν ὀφθαλμοῖς πάντων, μὴ
 παντάπασιν ἀποσεισάμεν αἰδῶ καὶ
 ἐπιεικείαν ἔτροπα. Ἀρκεσίλαος δὲ
 καὶ διδὼς τὴν λαβόντα ἐπειροῦτο λαβεῖν·
 στωίφ

Voss. περ-
 τῶν
 Voss. προ-
 λαβ.

Voss. ὑπο-
 σχῶν

σωμὴ δ' ἐκεῖν ἐν τῆς προέξεως τὸν
 δρόσαντα. ἐπαίνων δ' ζηλωτὸν μὲν ἀ-
 κρητὰς ὡς πλείους εὐρεῖν· ἀγαπήτῳ
 δὲ οἶμαι, καὶ ὀλίγας. καὶ ἐπήνην γε
 Σωκράτης πολλὰς, καὶ Πλάτων, καὶ Ἀ-
 ριστοτέλης· Ξενοφῶν δὲ καὶ Ἀγησίλαον
 τὸν βασιλέα, καὶ Κύρῳ τὴν Πέρσην, ἔχει
 τὸ ἀρχαῖον ἐκεῖνον μόνον, ἀλλὰ καὶ ὡς συ-
 νεθετεύετο ἐφ' Ἑλλάδα· καὶ τὰς ἐπαί-
 νους συγγράφῳν ἐκ ἀπεκρύπτειτο.

Ἐμοὶ δ' θαυμαστὸν εἶναι δοκεῖ, εἰ τὰς
 ἀνδρες γε τὰς καλὰς προθύμως ἐπαι-
 νεσόμεθα, γυναῖκα δὲ ἀγαθὴν τὴν εὐ-
 φημίας ἐκ ἀξιώσομεν, ἀρετῆς ἔδεν μεί-
 ον αὐτῇ ἢ περ τοῖς ἀνδράσι προσήκειν
 ὑπολαμβάνοντες. Καὶ γὰρ οἶμαι σά-
 φρονα, καὶ σωεῖν, καὶ νέμειν ἐκαστῷ τὰ
 πρὸς τὴν ἀξίαν, καὶ θαρραλέαν ἐν τοῖς
 δεινοῖς, καὶ μεγαλόφρονα, καὶ ἐλευθέ-
 ριον, καὶ πάντα, ὡς ἐπὶ εἰπεῖν, ὑπάρχειν
 ἐκεῖνην οἴομενοι χρῆναι τὰ τοιαῦτα, τὴν
 ἐπὶ τοῖς ἔργοις ἐγκωμίων ἀφαιρησό-
 μεθα τὴν ἐκ τῆς κολακείας δοκεῖν ψόγον
 δεδοικότες. Ὅμηρος δὲ ἐκ ἡσχύνετο
 τὴν Πηνελόπην ἐπαυέσας· ἔδεν τὴν

Rex Phaeacum in Sicilia
 Alcinous fuit. Proci
 Phoenice filia. Hom.
 Od. 7, 54. 63.

Ἀλκινόου γαμετῆν· ἔδεν εἰ τις ἄλλη δια-
 φερόντως ἀγαθὴ γέγονεν, ἢ καὶ ἐπὶ σμι-
 κρῶν ἀρετῆς μελεποῖσθαι. Οὐκοῦν ἔδεν
 ἐκεῖνη τὴν ἐπ' αὐτῷ τῆσδε διήμαρτεν εὐ-
 φημίας. πρὸς δ' αὐτῶν τῆσδε, παθεῖν μὲν
 εὖ, καὶ τυχεῖν τινὲς ἀγαθῶν, σμικρῶν
 τε ὁμοίως, καὶ μείζονος ἔδεν ἑλαττοῦ πα-
 ρὰ γυναικός, ἢ παρὰ ἀνδρός δεξόμε-
 θα· τὴν δὲ ἐπ' αὐτῷ χάριν ἀπολίπειν ὀ-
 κνήσομεν; Ἀλλὰ μή ποτε καὶ ἀπὸ τοῦ δεῖ-
 σθαι καλαγέλασον εἶναι φασί, καὶ ἐκ ἀ-
 ξιον ἀνδρὸς ἐπιεικῶς καὶ γενναίως· εἶναι δ'
 καὶ τὴν Ὀδυσσεῖα τὴν σοφὴν ἀγεννῆ καὶ δει-
 λὸν, ὅτι τὴν βασιλέως ἱκέτευε θυγα-
 τέρα, παίζεσαν ἐπὶ τῶν λειμῶν· ζῶν-
 ταῖς ὁμήλιξι παρθένοις παρὰ τῶν ποτα-
 μῶν ταῖς ἡῖοσι. μή ποτε οὖν ἔτε τὴν Ἀθη-
 ναῖς τὴν τῶν Διὸς ἀπόσχωνται παιδός, ἢν
 Ὅμηρος φησὶν ἀπειναθεῖσαν παρθέ-

A ipso facto bene de se meritum intelligebat
 Laudum vero auditores invenire quam pluri-
 mos tametsi optandum est, vel paucis ta-
 men contenti esse possumus. Ac Socrates
 sane, Plato, & Aristoteles plerosque collau-
 darunt: Xenophon vero etiam Agesilaum
 regem, ac Cyrum Persam, non illum tan-
 tum veterem dico, sed & eum quo cum e
 Græcia profectus expeditionem susceperat;
 nec hujus laudes in conscribenda historia
 dissimulavit.

B Mihi vero mirum illud videtur, si cum
 viros præclaros ultro ac libenter laude-
 mus, mulierem egregiam nulla prædi-
 catione prosequamur, cum nihilo minus
 quam viros virtute esse præditam arbitre-
 mur. Credo enim castam illam ac pru-
 dentem esse oportere, & unicuique pro
 merito tribuere, atque in periculis auda-
 cem, ac magnanimam, & liberalem, & om-
 ni, ut uno verbo dicam, genere virtutum
 excultam esse debere, persuasum habebi-
 mus; interim egregie factorum eam laude
 privabimus, dum adulationis vituperatio-
 nem veremur. At Homerum non puduit
 laudasse Penelopen, aut Alcinoi conjugem,
 aut si qua alia probitate vitæ cæteris ante-
 celluit, ac vel minimum in se virtutis ha-
 buit, ne ejusmodi quidem sua ob id ipsum
 commendatione caruit. An vero benefi-
 cium aliquod, aut omnino boni quidpi-
 am, sive parvi, sive majoris, nihilo minus a
 muliere quam ab viro libenter accipiemus;
 gratiam autem pro eodem referre dubitabi-
 mus? Quid si vero, ajunt illi, vel hoc ipsum
 a fœminis postulare aliquid ridiculum est,
 & probo fortique viro non satis dignum:
 adeo ut & Ulysses ille sapiens, ignavus ac
 timidus fuisse videatur, dum regis filia sup-
 plicaret, quæ cum æqualibus virginibus ad
 maris litus in prato colludebat? Quid si ne
 a Minerva quidem filia Jovis abstinent,
 quam Homerus narrat sub honestæ ac spe-
 ciosæ

ciosæ virginis specie Ulyssi ad regiam eun- ti adhibuisse se ducem, eique consilium dedisse, ac quæ intus essent facienda dicenda- ve docuisse? Ubi tanquam orator aliquis absolutum ex arte reginæ encomium per- texuit, initio ab illius genere deducto. Versus porro quos de ea re scripsit, ita se habent:

Ædibus occurret mediis tibi regia con- jux:

Arete huic cognomen. at hæc genitoribus iisdem

Edita, qui regem fudere in luminis auras.

Cumque ab Neptuno illius originem ge- neris duxisset, omniaque commemorasset, quæ fecissent, aut tulissent; ac quemadmo- dum eam patruus, parente adhuc juvene, & sponso mortuo, uxorem duxerit, & in honore habuerit,

quanto in terris modo fœmina nulla est: ac quanto in pretio esset

Hæc natos apud egregios, regemque ma- ritum;

nec non apud Senatium, & populum, qui tanquam Deam per urbem incedentem a- spiceret; eum tandem prædicationi finem imposuit, qui mulieri ac viro fit optandus:

Quippe bonæ mulier non est hæc indiga mentis,

inquiens, ac iudicio valere plurimum affir- mans. Quinetiam prudentiæ singularis esse, ac lites omnes & controversias, quæ inter cives oriuntur, summa cum æquitate dis- ceptare. Huic ergo cum supplicaveris, si ejus tibi favorem ac benevolentiam adjun- xeris, (ad Ulysssem inquit Minerva)

Tum caros tibi quam primum spes certa videndi

Visendique laris.

At ille consilio paruit. Utrumnam igitur majoribus signis atque evidentioribus argu- mentis opus habebimus, quo adulandi suspicionem videamur effugere? aut non

Α νω καλή, κ̄ γενναία Ὀδυσσεῖ " ἠγή- σαθαί τ̄ περι τὰ βασιλεία Φερσῆος ὁδῶ, σύμβουλον ὃ αὐτῶ καὶ διδάσκαλον γενομένην, ὧν ἐχεῖν εἶσω παρελθόντα δρᾶν κ̄ λέγειν. καθάπερ τινα ῥήτορα ξὺν τῇ τέχνῃ τέλειον ἄσαι βασιλίδος ἐγκώμιον, ἀνωθεν ἀπὸ τῶ γένος ἀρξα- μένην. ἐχέ τ̄ αὐτῶ τὰ ὑπὲρ τῶτων ἔπη τὸν τρόπον τόνδε:

Δέσποιναν μὲν πρῶτα κηχήσεαι ἐν μεγάροισιν,

Β Ἀρήτη δ' ὄνομ' ἔστιν ἐπώνυμον· ἐκ δὲ τοκῶν

Τῶν ἄλλῶν, οἵπερ τέκον Ἀλκίνοον βασιλῆα.

Ἀναλαδῶν ὃ ἀνωθεν ἀπὸ τῶ Ποσει- δῶν οἶμα ἀρχὴν τῶ γένος, καὶ ὅσα ἐδρασαν τε, καὶ ἐπέθον εἰπῶν, κ̄ ὅπως αὐτὴν ὁ θεὸς τῶ πατρὸς ἀπολομέ- νος, νέος, καὶ νυμφίος, ἐγημέ τε καὶ ἐτί- μησεν,

ὡς ἔστις ἐπὶ χθονὶ τίετα ἄλλη· καὶ ὅσων τυγχάνη.

Εκ τε Φίλων παίδων, ἐκ τ' αὐτοῦ Ἀλκινόοιο,

ἔτι ὃ οἶμα τ̄ γερουσίας, κ̄ τῶ δήμῳ, οἱ καθάπερ θεὸν ὀρώσι πορευομένην διὰ τῶ ἄστεος τέλος ἐπέθηκε ταῖς εὐ- Φημίαις ζήλων ἀνδρῶ καὶ γυναικῶ.

Οὐ μὲν γάρ τι νόσ γε κ̄ αὐτῇ δευέ- ται ἐσθλῶ,

λέγων, καὶ ὡς κείναι ἐὺ ἠπίσταλο. ἡ δὲ φροσύνη δὲ φροσύνη, καὶ διαλύειν τὰ πρὸς ἀλλήλους ἐγκλήματα τοῖς πολίταις ἀναφύομενα· σὺν δίκῃ. ταύτην δὴ ἐν ἰκετεύσας εἰ τύχοις εὖναι, πρὸς αὐτὸν ἔφη,

Ελπώρητοι ἔπειτα Φίλος τ' ἰδέειν, καὶ ἰκέσθαι

Οἶνον ἔς ὑφόροφον.

ὃ ὃ ἐπέειδη τῇ συμβουλή. Ἄρ' ἐν ἔτι δεησόμεθα μειζόνων εἰόνων, καὶ ἀποδείξεων ἐναργεσέρων, ὡς ἀποφυγεῖν τὴν ἐκ τῶ κολακεύειν δοκεῖν ὑποψίαν;

Ο

ψίαν;

Voss. μὲν ἠγῆσ-

Odyss. H. v. 53. &c.

Voss. τὴν ἀρχὴν Voss. ἀπολλυ- μένος

Ibid. v. 67.

Voss. ὡς ἐπὶ χθ.

Ibid. v. 70.

Voss. δέο- μαι

Ibid. v. 73.

Voss. εὖ φροσύνη

Voss. εὖ

Voss. εὖ

Ibid. v. 76.

Voss. 8 δὲ Ψίαν; ἔχει δὲ ἤδη μιμῆμενοι τὸ σοφὸν Ἀ
 ἐκείνον, καὶ θεῖον προφήτην, ἐπαινέσομεν
Εὐσεβίαν τὴν ἀρίστην; ἐπιθυμοῦντες
 μὲν ἐπαινον αὐτῆς ἄξιον διεξελεῖν, ἀγα-
 πῶντες δὲ, εἰ καὶ μετερίως τυγχάνοιμεν
 ἔτω πολλῶν καὶ καλῶν ἐπιτηδευμα-
 τῶν, ἢ τῶν ἀγαθῶν τῶν ὑπαρχόντων
 ἐκείνη, σωφροσύνης, καὶ δικαιοσύνης, ἢ
 πραότητος, καὶ ἐπιεικείας, ἢ τῆς περὶ
 τὸ ἀνδρα Φιλίας, ἢ τῆς περὶ τὰ χρέματα
 μεγαλοψυχίας, ἢ τῆς περὶ τὰς οἰκείας καὶ
 "συγγενεῖς τιμῆς. προσήκει δὲ οἶμαι
 καθάπερ ἔχουσιν ἐπόμενον τοῖς ἤδη ρη-
 θεῖσιν ἔτω ποιῆσαι τὴν ζῶν Εὐφημία
 τάξιν, ἀποδιδόντα τὴν αὐτὴν ἐκείνην,
 πατρίδος τε, ὡς εἰκός, καὶ πατέρων μνη-
 μονεύοντα, καὶ ὅπως ἐγγήματο, καὶ ἄτιμι, καὶ
 τὰλλα πάντα τὰ αὐτὸν ἐκείνοις τρέπον.

Voss. ξυγ.

Voss. ἐκείνη

*Voss. αὐ-
μα*

*Voss. ὁ-
λίγα*

*Voss. ἀ-
πολεί-
ποντες*

Περὶ μὲν οὖν τῆς πατρίδος πολλὰ
 σεμνὰ λέγειν ἔχων, τὰ μὲν διὰ παλαι-
 ότητα παρήσει μοι δοκῶ. φαίνεται γὰρ
 "εἶναι τῶν μύθων ἢ πόρρω, ὅποιον δὴ τι
 καὶ τὸ περὶ τὸ Μισσῶν λεγόμενον, ὡς εἶ-
 εν δὴ πρὸθεν ἐκ τῆς Πιερίας, ἔχει δὲ ἐξ
 Ἑλικῶνος ἐς τὸν Ὀλυμπον ἀφίκοιτο
 παρὰ τὸ πατέρα κληθεῖσαι. Τῆτο μὲν
 δὴ καὶ εἰ δὴ τι τοῖς τὸν ἕτερον, μύθω μάλ-
 λον ἢ λόγῳ προσήκον, ἀπολείπτον.
 "ὀλίγον δὲ εἰπεῖν τὸ πᾶσι γνωρίμων τυ-
 χὸν ἐκ ἀτοπον, ἢ δὲ ἀπὸ τῆς παρόντος
 λόγῳ. Μακεδόνων γὰρ οἰκῆσά Φασι
 τὴν χώραν τῆς Ἡρακλέως ἐγγόνους,
 Τημένους παῖδας, οἱ τὴν Ἀργείαν λήξιν
 νεμόμενοι, καὶ σασιάζοντες, τέλει ἐποίη-
 σαν τὴν ἀποικίαν τῆς πρὸς ἀλλήλους
 εἰρήνης καὶ φιλοτιμίας. εἶτα ἐλόντες
 τὴν Μακεδονίαν, καὶ γένοντο ὄλβιον ἀ-
 πολιπόντες, βασιλεῖς ἐκ βασιλέων διε-
 τέλου, καθάπερ κληρὸν τὴν τιμὴν
 διαδεχόμενοι. πάντας μὲν οὖν αὐτοὺς
 ἐπαινεῖν ἔτε ἀληθές, ἔτε οἶμαι ῥάδιον.
 πολλῶν δὲ ἀγαθῶν ἀνδρῶν γενομένων,
 καὶ καλαλιπόντων Ἑλληνικῶν τρόπων μνη-
 μεῖα πάγκαλα, Φίλιππος καὶ ὁ τέταρτος

potius sapientem illum divinumque Poe-
 tam imitati, Eusebiam illam præstantissi-
 mam foeminam oratione prædicabimus?
 Cujus quidem virtute dignum præconium
 exequi cupimus: verum abunde nobis fu-
 turum putamus, si tot tamque præclara e-
 jus studia mediocri aliqua ex parte conse-
 quamur; ut virtutum interim, quæ huic in-
 sunt, ornamenta seponamus, temperantiam
 dico, justitiam, clementiam, æquitatem,
 probitatem, caritatem in virum magnifi-
 centiam in opibus ac divitiis, & adversus
 propinquos & cognatos honorem, & ob-
 servantiam. Ac mihi ea quæ proposita
 sunt tanquam vestigia consecrati idem præ-
 dicationis ordo servandus videtur, ut pa-
 triæ, quemadmodum decet, ac parentum
 mentionem agamus: tum quomodo nu-
 pserit, & cui: ac cætera id genus eodem,
 quo illa, modo tractemus.

Igitur de ejus patria cum egregia multa
 & illustria possim dicere, nonnulla, quia ve-
 tustate obsoleta sunt, præmitto: neque
 enim longe a fabulis abhorrent. Quale est
 quod de Musis dicitur, fuisse illas ex Pieria,
 non autem profectas ex Helicone, & a pa-
 tre vocatas, in Olympum venisse. Hoc igitur,
 & si quid aliud ejusmodi est, fabulæ
 magis quam orationi consentaneum, re-
 linquo. Sed pauca tamen, quæ perspecta
 sunt omnibus, proferre non absurdum for-
 tassit nec alienum ab oratione nostra fue-
 rit. Nam in Macedonia habitasse ferunt
 Herculis nepotes, Temeni filios; qui Argi-
 vorum regionem, quam hæreditate accepe-
 rant, inter se partientes, atque invicem dissi-
 dentes, colonia missa contentionem omnem
 ac controversiam sustulerunt. Tum occu-
 pata Macedonia, ac beata generis successio-
 ne derelicta, reges ab regibus deinceps tan-
 quam patrimonium aliquod eam dignita-
 tem acceperunt. Cæterum hos omnes col-
 laudare, neque verum neque facile esse ar-
 bitror. Sed cum egregii quamplurimi fue-
 runt, ac Græcorum morum illustria mo-
 nimenta reliquerunt, tum Philippus atque
 ejus

βαλῶσαν ἢ διὰ τῆς ἐκ ὀρθῶς χρωμέ-
 νης τῆ δυνάμει τὸ ὄνομα. νῦν ἢ ἤδη τῆς
 δυναμείως ἐπιλιπέσης, ἐπειδὴ πρὸς
 μοναρχίαν τὰ τῆς πολιτείας μετέστη-
 κε, τιμὴ καθ' αὐτὴν τ' ἄλλων ἀπάντων
 σερομένη, πρὸς πᾶσαν ἰσχὺν ἀνιέρρο-
 πῶ εἶναι δοκεῖ. τοῖς μὲν ἰδιώταις οἷον
 ἄθλον ἀποκειμένη καὶ γέρας ἀρετῆς ἢ
 πίστεως, ἢ τινὶ εὐνοίας καὶ ὑπηρεσίας
 περὶ τῆς τ' ὅλων ἀρχοντίας, ἢ πράξεως
 λαμπρᾶς. τοῖς βασιλευσὶ δὲ πρὸς οἷς
 ἔχουσιν ἀγαθοῖς οἷον ἀγαλμα, καὶ κό-
 σμῳ ἐπιτιθεμένη. τῶν μὲν γὰρ ἄλλων
 ὀνομάτων τε καὶ ἔργων, ὅποσα τ' πα-
 λαιᾶς ἐκείνης πολιτείας διασώζει τι-
 νὰ φαύλην καὶ ἀμυδρὰν εἰκόνα, ἢ παν-
 τάπασι ὑπεριθέτες διὰ τὴν ἰσχὺν
 κατέγνωσαν, ἢ προσιέμενοί γε διὰ βίαν
 καρπῶν τὰς ἐπωνυμίας. μόνης δὲ
 οἶμαι ταύτης εἰδὲ τὴν ἀρχὴν ὑπερεῖδον
 χαίρουσι ἢ καὶ πρὸς ἐνιαυτὸν τυγχάνου-
 ντες. καὶ ἔτε ἰδιώτης εἰδὲ βασιλεύς
 ἐστὶν ἢ γέγονεν, ὃς εἰ ζήλωτὸν ἐνόμισεν ὑ-
 πατῶ ἐπονομασθῆναι. εἰ ἢ ὅτι πρῶ-
 τῶ ἔτυχεν ἐκεῖνῳ, καὶ γέγονεν ἀρχηγ-
 γός τῶ γένει τ' εὐδοξίας, ἐλαττόν τις ἔ-
 χειν αὐτὸν τ' ἄλλων ὑπολαμβάνει, λίαν
 ἐξαπαλῶμεν εἰς λαμπρότητα. πᾶσι παντὶ
 γὰρ οἶμαι, κρείττον ἐστὶ καὶ σεμνότερον, ἀρ-
 χὴν παρασχέειν τοῖς ἐγγύτοις περιφα-
 νείας τοσαύτης, ἢ παραλαβεῖν παρὰ
 τῶν προγόνων. ἐπεὶ καὶ πόλεως μεγί-
 σης οἰκιστὴν γενέσθαι κρείττον, ἢ πολί-
 τιν· καὶ λαβεῖν ὅτι οὐδ' ἀγαθὸν ἢ τὸ
 πάντῃ καλαδέεσθαι. λαμβάνειν ἢ εὐ-
 κλασι παρὰ τ' πατέρων οἱ παῖδες, καὶ
 πολῖται παρὰ τῶν πόλεων οἷον ἀφορ-
 μάς τινὰς πρὸς εὐδοξίαν. ὅσις δὲ ἀπο-
 δίδωσι πάλιν ἐξ ἑαυτῶ προγόνους τε,
 καὶ πατρίδι μείζονα τιμῆς ὑπόθεσιν,
 λαμπροτέραν μὲν ἐκείνην καὶ σεμνοτέ-
 ραν· τῆς παλῆρας ἢ ἐνδοξοτέρως ἀπο-
 φαίνων, ἔτι εἰς ἄδενι καταλείπει πρὸς
 εὐγενείας ἀμιλλαν λόγον· εἰδὲ ἐστὶν,

Voss. ἐ-
 ΠΙΛΕΙΤ-

Voss.
 supplet
 διδομαι

A potestate hac usi non fuerant, nomine com-
 mutata est. Nunc vero, postquam ejus vis
 atque ampla illa potestas desit, quod ex re-
 publica monarchia sit facta, tametsi cæteris
 omnibus spoliata sit, cum potestate tamen
 omni ac robore contendere posse videtur.
 Quæ quidem privatis velut præmium quod-
 dam est ac merces virtutis, aut fidei, aut be-
 nevolentiae erga principes, aut eximii alicui-
 jus facinoris; principibus vero ipsis ad ea
 bona, quæ jam possident, velut decoris cu-
 jusdam & ornatus accessio est. Nam reli-
 qua nomina, vel functiones, quæ veteris il-
 lius reipublicæ tenuem aliquam & obscu-
 ram imaginem retinent, vel propter poten-
 tiam suam contemserunt ac repudiarunt, vel
 eorum quæ sibi imposuerint, appellationem
 toto vitæ tempore conservant. Illam ve-
 ro duntaxat neque initio contemserunt, &
 quotannis tituli hujus usurpatione gaudent:
 nec est aut fuit unquam privatus ullus, aut
 princeps, qui non consulem se appellari
 præclarum aliquid atque eximium putave-
 rit. Quod si ideo, quod primus ille gene-
 ri suo splendorem ac gloriam conciliarit,
 minus eum, quam cæteri, dignitatis affecu-
 tum quispiam putet; quantum hic opinio-
 ne fallatur nemo non videt. Etenim præ-
 stantius omnino est, & ad gloriam prædica-
 tionemque majus, posteris suis tanti splen-
 doris autorem ac principem fuisse, quam
 eundem relictum a majoribus accepisse.
 Quemadmodum urbis amplissimæ condi-
 torem esse melius est, quam esse civem: &
 boni aliquid ab alio capere, quam dare,
 longe inferius videtur. Atqui & a paren-
 tibus liberi, & cives ab urbibus suis, gloriæ
 ac dignitatis velut primordia quædam & oc-
 casiones accipiunt. Quicumque vero rur-
 sus ex se majorem quandam honoris ac
 gloriæ segetem majoribus suis patriæque
 conciliat; quique & illustriorem illam ac
 splendidiorē, & parentes suos gloriosio-
 res facit, hic nullum aliis de nobilitate cer-
 tandi locum relinquit: neque ullus est,
 qui

qui se eo præstantiorem audeat dicere. A Nam ex bonis bonum nasci convenit: qui vero ex illustribus illustrior oritur, cum in unum virtus & fortuna conveniunt, nemini hic dubitandi locum relinquit, debeatne sibi nobilitatem jure tribuere.

Eusebia igitur, de qua hæc instituitur oratio, & filia Consulis est, & uxor Imperatoris fortis, temperantis, prudentis, justis, optimi, clementis & magnanimi. Qui postquam paternam hereditatem, hoc est, imperium, sibi comparasset, ex ejusque, qui id violenter invaserat, manibus extorsisset; cumque ad liberos suscipiendos, quos honoris ac potentia hæredes relinqueret, uxorem vellet ducere; illam ipsam communione ista dignam judicavit, cum prope totius orbis terrarum imperium obtineret. Quare quod illustrius quæri potest, non modo nobilitatis in ea scemina testimonium, sed & reliquorum omnium ornamentorum, quæ quidem velut dotem quandam afferre secum illam oporteat, quæ cum principe tanto copulanda sit? Cujusmodi sunt recta quædam institutio, scita ac congrua animi prudentia, corporis vigor ac species, & pulchritudo tanta, ut cæterarum virginum decor obscuretur: quemadmodum splendentia sidera, Lunæ jam pleno orbe micantis luce collustrata, speciem omnem ac lumen amittunt. Neque enim quodlibet ex illis unum ac solitarium ad ineundam illam cum Imperatore conjunctionem sufficit; sed universa simul (sic tanquam numen aliquod præstantissimo Principi pulchram ac castissimam conjugem effingeret) in unum coacta eminus, nec aspectu ipso duntaxat attractum & illectum sponsum illum longe felicissimum adduxerunt. Siquidem pulchritudo generis nobilitate cæterisque destituta bonis, ne privatum quidem, etiam libidinibus deditum, impellere potest nuptialem ut facem accendat. Cæterum ambo illa in unum convenientia, licet sæpe nuptiarum fœdera per sese conjunxerint; tamen quoties ab morum concentu atque concordia, & gra-

όςις εκείνη φησὶ κρείττων γεγονέναι.

Ἐξ ἀγαθῶν μὲν γὰρ ἀγαθὸν φησὶ γίνεσθαι. ὁ δὲ ἐξ ἐνδόξων ἐνδοξότερον γενόμενον, ἐς ταῦτον ἀρετῆ τῆς τύχης πνεύσεως, ἔτι δὲ ἐδενὶ δίδωσιν ἀπορεῖν, εἰ τῆς εὐγενείας μεταποιεῖται.

Eusebia δὲ, περὶ ἧς ὁ λόγος, παῖς μὲν ὑπάτου γέγονε, γαμετὴ δὲ ἐστὶ βασιλέως ἀνδρείου, σώφρονος, συνετῆ, δικαίου, χρηστοῦ, καὶ παύου, καὶ μεγαλοψύχου. ὅς ἐπειδὴ πατρῴαν ἔδσαν αὐτῷ τὴν ἀρχὴν ἀνεκλήσατο, ἀφελόμενος τῆς βίας λαβόντες, γάμου τε ἔδειτο, πρὸς παίδων γένεσιν, οἰκληρονομήσουσι τῆς τιμῆς, καὶ τῆς ἐξουσίας, ταύτην ἀξίαν ἔκρινε τῆς κοινωσίας, γεγονώς ἤδη σχεδόν τι τῆς οἰκκμένης ἀπάσης κύριος. Καίτοι, πῶς ἂν τις μείζονα ἐπιζητήσῃε μαρτυρίαν τῆς δόξης; ἢ μόνον περὶ τῆς εὐγενείας αὐτῆς; ὑπὲρ δὲ ἀπάντων ἀπλῶς, ὅσα ἔχρησεν οἶμαι τὴν βασιλεῖ τοσοῦτω συλλεῖσαν, καθάπερ Φερνὴν οἰκοθεῖν ἐπιφερομένην κομίζων ἀγαθὰ, παιδείαν ὀρθὴν, σύνεσιν ἐμμελῆ, ἀκμὴν καὶ ὄραν σώματος, καὶ κάλλος τοσοῦτον, ὡς ἀποκρύπτει τὰς ἄλλας παρθένους. καθάπερ οἶμαι περὶ τῆς σελήνης πληθὺς σηοὶ διαφανεῖς ἀσέρες καταυγαζόμενοι κρύπτουσι τὴν μορφὴν. ἐν μὲν γὰρ τῶν "ἐδεν ἐξαρκεῖν δοκεῖ πρὸς κοινωσίαν βασιλέως. πάντα δὲ ἅμα, ὡς περὶ θεῶν ἀγαθῶν βασιλεῖ καλὴν καὶ σώφρονα πλάττουσιν τὴν νύμφην, εἰς ταῦτόν σινωληλυθότα, πόρρωθεν καὶ ἔκ ἀπὸ τῶν ὀμμάτων ἐφελκυσάμενα μάλα ὄλβιον ἤγε τὸν νυμφίον. κάλλος μὲν γὰρ τῆς ἐκ τῆς γένεως βοηθείας, καὶ τῶν ἄλλων ἀγαθῶν οἶμαι σερόμενον, ἔδὲ ἰδιώτην ἀπόλασον ἰσχυρῶς πείθειν, τὴν γαμήλιον ἀνάψαλαμπάδα. ἅμφω δὲ ἅμα σινωληθόντα γάμον μὲν ἤρμοσε πολλάκις; ἀπολειπόμενα δὲ τῆς ἐκ τῶν τρόπων ἀρμονίας,

Voss.

supplet

εὐγενείας

Eusebia

Voss.

μαρτ-

ἐπιζητ-

μονίας, ἢ χάριτος, ἢ λίαν ἐφάνη ζήλω-
 τά. Ταῦτα ἐπισάμενον σαφῶς τὸ βασι-
 λέα τὸ σάφρονα, φαίην ἂν εἰκότως ἢ
 πολλάκις βεβησάμενον ἐλέασεν τὸ γά-
 μον· τὰ μὲν οἶμαι πωθανόμενον, ὅσα
 "χρῆν δι' ἀνοήτης περὶ αὐτῆς μαθεῖν·
 τεκμαιρόμενον δὲ ἀπὸ τῆς μητρὸς τὴν
 εὐταξίαν. ὑπὲρ ἧς τὰ μὲν ἄλλα τί δέῃ
 λέγουσας διατρέξω, καθάπερ ἐκ ἔχον-
 τας ἴδιον ἐγκώμιον, ὑπὲρ ἧς ὁ λόγος,
 διελθεῖν; Τοσῶτον δὲ ἴσως ἔτε εἰπεῖν
 ἔτε ἐπακῶσαι πολὺ καὶ ἐργῶδες, ὅτι
 δὴ γένεθ' μὲν αὐτῇ σφόδρα ἑλληνι-
 κόν, Ἑλλήνων τῶν πάντων καὶ πόλις ἢ
 μητρόπολις τῆς Μακεδονίας. σωφρο-
 σύνη δὲ ὑπὲρ "τε Εὐάδην τὴν Καπα-
 νέως, καὶ τὴν Θεσσαλίαν ἐκείνην" Λαο-
 δαμίαν. αἱ μὲν γὰρ καλὰς καὶ νέας, καὶ
 ἔτι νυμφίους τῶν ἀνδρῶν ἀφαιρεθεῖ-
 σαι δαιμόνων βία βασιάνων, ἢ μοιρῶν
 γήμασι, ἢ ζῆν ὑπερεῖδον διὰ τὸ ἔρωτα.
 ἢ δὲ, ἐπειδὴ τὸ χρεῶν τὸ κερίδιον αὐτῆς
 ἀνδρῶν κατέλαβε, τοῖς παισὶ προσα-
 δημένη, τοσῶτον ἐπὶ σωφροσύνη κλέος
 αὐτῇ εἰργάσατο· ὡς τῇ μὲν Πηνελό-
 πη περιόνηθ' ἔτι, καὶ πλανωμένῃ τῆ
 γήμασιθ', προσήλθε τὰ μερικά μνη-
 σεύόμενα ἔκ τε Ἰθάκης, καὶ Σάμου, καὶ
 Δελχίης. τῇ δ', ἀνὴρ μὲν εὐδαίμων καλός,
 καὶ μέγας, ἢ ἰσχυρός, καὶ πλάσιθ',
 [ὅ] ὑπὲρ τῶν εἰς λόγους ἐλθεῖν ὑπέ-
 μινε πόλε. τὴν θυγατέρα δ' βασιλεύς
 ἑαυτῇ σιωοικεῖν ἄξιον ἔκρινε. καὶ ἔδρασε
 τὸν γάμον λαμπρῶς μὲν τὰ τρέπαια,
 ἔθνη, καὶ πόλεις, καὶ μύσας ἐσιῶν. εἰ δέ τις
 ἀρετῆς ἐκείνων ἐπακῶσαι ποθεῖ, ὅπως μὲν
 ἐκ Μακεδονίας ἐκαλεῖτο μὲν τὴν μητρὸς ἢ
 νύμφης, τίς δ' ἦν ὁ τῆς πομπῆς τρέπαιθ';
 ἀρμάτων, καὶ ἵππων, καὶ ὀχημάτων, παν-
 τοδαπάνων χρυσοῦ, καὶ ἀργύρου, καὶ ὀφθαλ-
 κῶ μὲν τὴν ἀρίστης τέχνης εἰργασμένων,
 [αὐτῶν] τῶν παιδικῶν σφόδρα ἀκρομα-
 τῶν ἐπιθυμῶν. καθάπερ γὰρ, οἶμαι, κί-
 θαρῶδες τινὲς δεξιῶν τὴν τέχνην. ἔσω δ'

A tia separantur, non adeo præclara aut com-
 mendabilia fuerunt. Hæc cum optime con-
 tinentissimus princeps noster intelligeret,
 merito illum dixerim post longam consul-
 tationem tandem eas sibi nuptias elegisse:
 cum, opinor, de ea partim audisset quæ au-
 ditu percipienda fuerant, partim de ejus ca-
 stitate conjecturam ex illius matre fecisset.
 De qua quid cætera commemorare ac diu-
 tius hæcere necesse est, quasi proprium ei ac
 peculiare præconium desit, de qua institu-
 enda mihi oratio est? Hoc unum tamen
 B neque ad dicendum, neque ad audiendum
 nimium difficile est; genere illam cumpri-
 mis Græco, & ab germanis Græcis esse pro-
 pagatam, ejusque patriam Macedonia totius
 esse metropolim. Quod vero ad ca-
 stitatem pertinet, multo ab ea Evadnen
 Capaneiconjugem, & Laodamiam illam
 Thessalam fuisse superatam. Nam istæ cum
 formosos, ac juvenes, & adhuc sponfos con-
 juges, sive invidorum Dæmonum vi, seu
 Parcisi filia secantibus, amisissent, vitam su-
 am præ amoris vehementia profuderunt.
 C At illa, posteaquam naturalem vitæ exitum
 conjux sortitus est, quem illa unicum ha-
 buerat, deinceps liberis suis affixa, tantam
 sibi castitatis opinionem peperit, ut cum ad
 Penelopen, superstite adhuc & errante viro,
 juvenes accederent ex Ithaca, & Samo, &
 Dulichio proci: illi nemo unquam inven-
 tus sit aut specie, aut magnitudine corpo-
 ris, aut robore, atque opibus commenda-
 tus, qui de eo loqui ac mentionem auderet
 injicere. Hujus ergo filiam dignam con-
 jugio suo Imperator arbitratus est; & nu-
 ptias post triumphos illos magnifice cele-
 bravit, in quibus gentes integras, ac civita-
 tes, & Musas conviviis excepit. Jam vero
 si quis audire illa cupit, quomodo ex Ma-
 cedonia cum matre sponsa deducta sit; quæ-
 ve pompæ illius ratio fuerit, in qua currus,
 equi, & vehicula generis omnis, auro, ar-
 gento, & aurichalco, summo cum artificio
 exornata splenderent: perinde atque magna
 puerilium acroamatium cupiditate ductus;
 quasi citharædi cujusdam excellentis artifi-
 cis.

deest καὶ
in Voss.
MSS.

Voss.
ἔχρη

Pella

Voss. τὴν

Voss.
λαοδά-
μειαν.

Voss. μέ-
γας ἢ
καὶ χυρ-

Delet Horckel p. 38

aurichalco

τοσῶτον substituit
Wyltonbach.

is. Fingamus ve
 vel Methymniam
 Deo memorant in
 phinum, quam ve
 Laconicum pro
 cum miseris illi
 que compendia
 ipsam idem illi co
 lica curabant. Ja
 tum præstantissim
 nis habitum aru fu
 at, tum in consuet
 ac virorum gener
 & puerorum, natu
 nere ac statu discre
 nis statim, & qu
 bus horum similes
 citharam intuentes
 spectaculo perculi
 creditis? ac viror
 tiffimos quosque,
 multitudinem omni
 pre ex voluptate
 tam: Cum interm
 artis regulas ac præ
 lecti ac perturbari
 temere patiatur;
 mulicz modulus c
 ter concentibus ut
 manz ac divinæ
 Quod si e contra
 decretis viderit, ne
 ram ac sinceram v
 prebere suis, sum
 admiransque disc
 sum injuria in th
 potuerit. Eum
 ac citharam la
 are judicabit.
 lizat, & suavissi
 & contentas exor
 culum hunc magi
 in comando ac

cis. Fingamus vero Terpandrum hunc esse, vel Methymnaeum illum, quem ducente Deo memorant in amantio rem musicae Delphinum, quam vectores, incidisse, atque ad Laconicum promontorium appulisse. Et enim miseros illos nautas ejus artis lucra atque compendia mulcebant; artem vero ipsam iidem illi contemnebant, nec de musica curabant. Jam si quis amborum illorum praestantissimum deligat, eique corporis habitum arti suae consentaneum attribuat, tum in confessum ac theatrum producat virorum generis omnis, ac mulierum, & puerorum, natura, aetate, reliquo vitae genere ac statu discrepantium; nonne & pueros statim, & quotquot e viris ac mulieribus horum similes extiterint, vestem ejus ac citharam intuentes, mirum in modum eo spectaculo percussos atque attonitos fore creditis? ac virorum & mulierum imperitissimos quosque, adeoque praeter paucos multitudinem omnem de citharae pulsu suaapte ex voluptate ac molestia esse judicaturam? Cum interim Musicus quispiam, qui artis regulas ac praecepta calleat, neque misceri ac perturbari carmina voluptatis causa temere patiat; & vero succenseat, si quis musicae modulos corrumpat, neque decenter concentibus utatur, sed aliter quam germanae ac divinae musicae ratio permittat. Quod si e contrario stare illum artis suae decretis viderit, neque adulterinam sed puram ac sinceram voluptatem spectatoribus praebere suis, summopere collaudans illum admiransque discedet; quod sine ulla Musarum injuria in theatro cum arte sua versari potuerit. Eum vero qui purpuram duntaxat ac citharam laudet, delirare atque insanire judicabit. Qui si pluribus illa describat, & suavissima oratione jejunas res ac contemptas exornet ac perpoliat; ridiculum hunc magis existimabit, quam qui in tornando ac calando milio laboret:

A εἰ βέλτε Τέρπανδρον ἔστιν, ἢ καὶ ὁ ^{Voss. καὶ} ^{Mh9-} Μηθυμναῖον ἐκεῖνον, ὃν δὴ λόγον ἔχει δαιμονία πομπῇ χρησάμενον Φιλομυσοτέρου τῶ Δελφῶν τυχεῖν, ἢ τῶν συμπλεόντων, καὶ ἐπὶ τὴν Λακωνικὴν ἀκρᾶν κομισθῆναι. ἔβλεγε γὰρ οἰματὲς δυσυχεῖς ναύτας ὅσα ἐκεῖνον ἀπὸ ^{Voss. καὶ} τῆς τέχνης εἰργάσατο, ἀδύτης δὲ ἐκείνης ὑπερεώρων, καὶ ἔδερμιαν ὥρον ἐποιούτω τῆς μουσικῆς. εἰ δὴ οὕτως τοῖν ἀνδρῶν ἐκείνων ἢ κράτιστον ἐπιλεξάμενον, καὶ **B** ἀποδοῦναι περὶ τὸ σῶμα κόσμον τῆ τέχνη πρέποντα, εἶτα εἰς θεάτρον παραγάγοι πάντοδα πάντων ἀνδρῶν, καὶ γυναικῶν, καὶ παιδῶν, φύσει τε καὶ ἡλικίᾳ, καὶ τοῖς ἄλλοις ἐπιτηδεύμασι διαφερομένων. εἴ ἂν οἴεσθε τὰς μὲν παιδας, καὶ τῶν ἀνδρῶν, καὶ τῶν γυναικῶν, ὅποσοι τοῖς ^{Voss. καὶ} ^{γυναικ-} τοῖς εἰς τὴν ἐδοῦντα, καὶ τὴν κιθάραν ἀποβλέποντας ἐκπεπληχθῆαι δεινῶς πρὸς ^{Voss. ἐκ} ^{πεπλη-} ^{δα} τὴν ὄψιν; τῶν ἀνδρῶν δὲ τὰς ἀμαθετέρας, καὶ γυναικῶν πλὴν σφόδρα ὀλίγων ἀπαντὸν πλῆθος, ἡδονῇ ἢ λύπῃ κρίνειν τὰ κρέματα; μουσικὸν δὲ ἀνδρᾶ, τὰς λόγους ἐξεπιστάμενον τῆς τέχνης, ἔτε μιν γινόμενα τὰ μέλη τῆς ἡδονῆς χάριν φαύλως ἀνέχεσθαι. δυσχεραίνειν δὲ καὶ εἴ τις τὰς τρόπους τῆς μουσικῆς διαφθείροι, καὶ εἰ ταῖς ἀρμονίαις μὴ δεόντως χρᾶται, μηδὲ ἐπομένως τοῖς νόμοις ^{Voss. ἐπὶ} ^{Μη9} τῆς ἀληθινῆς καὶ θείας μουσικῆς ὁρῶν τε ἐμμένοντα τοῖς νομοθεῖσι, καὶ ἐκίβδηλον ἡδονῆν, καθάραν δὲ, καὶ ἀκέραιον τοῖς **D** θεαταῖς ἐργασάμενον, ἀπεισι τῆτον ^{Voss. ἐν} ^{εργασά} ^{μυρον} ἐπαιῶν, καὶ ἐκπεπληχθῆαι, ὅτι δὴ τὴν τέχνην μηδὲν ἀδικῶν τὰς Μῦσας τῶ θεάτρῳ συγγέγονε. τὸν δὲ τὴν ἀληθινὰ καὶ τὴν κιθάραν ἐπαινοῦντα ληθεῖν οἴεται καὶ ἀνοηταίνειν. καὶ εἰ μὴ πλείοντα τοιαῦτα διηγῆται, λέξει δὲ ^{Voss. τε} ἡδίστην κοσμῶν, καὶ ἐπιλαίμων τὸ φαῦλον καὶ ἀγεννὲς τῶν διηγημάτων, γελοϊότερον νομίζει τῶν ἀπολορευῆν τὰς κέγχρους ἐπιχειροῦντων. καθάπερ οἰμαί

μαί Φασί τ' Μυρμηκίδην αντιπρατό-
 μενον τῆ Φειδίας τέχνη. ἔκαστ' ἔδὲ ἡ-
 μεῖς ἐκόντες αὐτὰς ταύταις ὑποθήσο-
 μεν ταῖς αἰτίαις, ἰμαλίων πολυτελῶν,
 καὶ δώρων παντοίων, ὄρμων τε καὶ σε-
 φάνων, " καὶ κατάλογον τ' ἐκ βασι-
 λέως μακρὸν τινα τῆτον ἄδοντες. ἔτε
 ὡς ἀπὴντων οἱ δῆμοι δεξιζόμενοι, καὶ χαί-
 ροντες. ἔτε ὅσα καὶ τὴν ὁδὸν ἐκείνην
 λαμπρὰ, καὶ ζηλωτὰ γέγονε καὶ ἐνο-
 μίωθη. Ἀλλ' ἐπειδὴ τ' βασιλείων εἰ-
 σω παρῆλθε, καὶ τ' ἐπωνυμίας ταύτης
 ἠξιώθη, τί πρῶτον ἔργον ἐκείνης γέγο-
 νε; καὶ αὐθις δευτέρου; καὶ ἐπ' αὐτῶ
 τρίτον;" πολλὰ δὴ μάλα τὸ ἐντεῦθεν;
 Οὐ γὰρ εἰς Φόδρα λέγειν ἐθέλοισι, καὶ
 μακρὰς ὑπὲρ τῶτων βίβλους ξυλιθέ-
 να, ἀρκέσειν ὑπολαμβάνω τῶ πλῆθ' ἢ
 τ' ἔργων, ὅσα ἐκείνης φρόνησιν καὶ
 πραότητα, καὶ σωφροσύνην, καὶ Φιλαν-
 θρωπία, ἐπιείκειάν τε, καὶ ἐλευθεριό-
 τητα, καὶ τὰς ἄλλας ἀρετὰς ἐξεμαρ-
 τύρησε λαμπρότερον, ἢ νῦν ὁ παρῶν
 περὶ αὐτῆς λόγῳ δηλοῦν ἐπιχειρεῖ.
 καὶ ἐκιδδάσκειν τὰς πάλα δια τῶν
 ἔργων ἐγνωκότας. ἔ μὴν ἐπειδὴ ἐκείνο
 δυσχερὲς, μᾶλλον δ' ἀδύνατον ἐφάνη,
 παντελῶς ἀξίον ὑπὲρ ἀπάντων ἀπο-
 σιωπῆσαι. περὶ αὐτῶν δ' εἰς δύναμιν
 φράζειν ὑπὲρ αὐτῶν. καὶ τ' μὲν φρονή-
 σεως ποιῆσθαι σημεῖον, καὶ τ' ἄλλης
 ἀρετῆς πάσης, ὅτι τ' γήμαντα διέθηκεν
 ἔτως περὶ αὐτῆν, ὡς περὶ οὐκ ἀξίον γυ-
 ναῖκα καλὴν καὶ γενναίαν. ὡς ἐγώ γε
 τ' Πηνελόπης πολλὰ καὶ ἄλλα νομίσας
 ἐπαίνων ἀξία, τῆτον ἐν τοῖς μάλα
 θαυμάζω, ὅτι δὴ τ' ἄνδρα " λῖαν καὶ ἔ-
 πειθε ζέργειν καὶ ἀγαπᾶν " αὐτῆν ὑ-
 περορῶντα μὲν, ὡς Φασιδαιμονίων " γά-
 μων. ἀτιμάζοντα δ' ἔ μείον τὴν τ' Φαι-
 ἀκων " συγγενεῖαν. " καὶ τοίγε εἶχον αὐ-
 τῆ πᾶσαι ἐρωτικῶς, Καλυψῶ, καὶ Κίρ-
 κη, καὶ Ναυσικαία. καὶ ἦν αὐταῖς τὰ βα-
 σίλεια πάγκαλα, κήπων τινῶν καὶ

deest καὶ
in Voss.
MSS.

Voss. καὶ
πολ-

Voss. λῖαν
ἐπειθε
Voss. αὐτ'
Voss. ἀ-
γαθῶν
Voss.
ξυγ.
Voss. καὶ
τοί γε

A quod Myrmecidem fecisse narrant, cum
 adversus Phidiae artificium contenderet.
 Quare neque nos ultro iis criminationibus
 objiciemus, ut exquisitarum vestium ac do-
 norum generis omnis, & monilium, ac co-
 ronarum ab Imperatore missarum ingen-
 tem quendam catalogum instituiamus: nec
 quemadmodum venienti illi populi excep-
 turi & gratulantes obviam processerint:
 neque caetera, quae per totam viam eximia
 ac praecleara facta sunt, & ex more suscepta.
 Posteaquam vero in regiam introducta est,
 B atque Imperatricis nomen adepta, quod
 tandem primum illius opus extitit? quod
 secundum? quod denique tertium? aut
 deinceps, plura ut his adjiciamus? Neque
 enim, tametsi dicere admodum multa ve-
 lim, atque innumeros de ea re libros con-
 scribere, rerum gestarum copiam assequi
 me dicendo sperem: quot nimirum illius
 egregia facta, prudentiae, mansuetudinis,
 castitatis, humanitatis, aequitatis, liberalita-
 tis, caeterarum denique virtutum, testimo-
 nium longe illustrius dederunt, quam
 quod de ea praedicare nostra haec sibi pro-
 posuit oratio; & illos docere, qui ex factis
 C ipsis dudum illud habent perspectum ac co-
 gnitum. Neque tamen, etsi difficile illud
 esse, vel potius obtineri nullo modo posse
 videatur, par est de omnibus tacere peni-
 tus; sed eniti potius ut pro viribus de iis
 sermonem instituire conemur: atque ut
 prudentiae quidem argumentum illud ha-
 beamus, adeoque virtutum omnium; quod
 conjugem suam ita erga se affectum atque
 obstrictum sibi reddiderit, quemadmodum
 ab honesta & egregia uxore fieri consenta-
 D neum est. Nam cum in Penelope multa
 laude digna fuisse judico, tum illud praec-
 aeteris admiror, quod in viro suo tam ar-
 dentem sui amorem excitarit, ut divinas et-
 iam nuptias, uti ferunt, contemneret, nec
 minus Phaeacum affinitatem respueret.
 Quanquam Calypso, Circe ac Nausicae
 miro eum amore prosequerentur: quae om-
 nes regias habebant magnificas, in qui-
 bus

bes horti erant,
 pacis arboribus
 floribus ac moll
 Quatuor hi
 circum ades ver
 bat, cujus gener
 libertate incurve
 que ejusmodi a
 ma, atque aliq
 que quidem, ut
 mus quam nava
 bant, minusque j
 quod ad delicias
 tantam insularum
 quietem; quem
 ele putamus, qui
 lerasset, & majora
 man solum, sed
 sis centum juvene
 li certamen erat i
 Trojam quidem
 Quamobrem si
 dens Ulysses in
 dem, orator sapie
 vel quocumque te
 ter, tot labores
 felix esse possis ac
 iam, (si ulla Calyp
 da fides est) tu, u
 riora praefrens, ta
 imposuisti: neque
 collocare vis, ubi
 is adhibere mod
 contra domi belli
 dum certamina, a
 collinis, nihilo, u
 ten ac leviozem
 infurum illum c
 que dicturum
 cum ea versan c
 & expeditiones, qu
 tones, se allaturum
 & matrem ejus co

bus horti erant, ac nemora umbrosis & opacis arboribus confita, prata vero variis floribus ac molli gramine convestita.

Quatuor hinc manant fontes lucentibus undis;

circum ædes vero domestica vitis adolefcebatur, cujus generosa plantaria racemorum ubertate incurvescerent. Mitto reliqua, quæ ejusmodi apud Phæacas erant plurima, atque aliquanto etiam exquisitiora: quæ quidem, utpote artificiosè facta, minus quam nativa gratiæ ac leporis habebant, minusque jucunda videbantur. Nam quod ad delicias illas & opes attinet, ac tantam insularum illarum tranquillitatem ac quietem; quem tandem non cessurum facile putamus, qui tot labores ac pericula tolerasset, & majora his etiam expectaret, non mari solum, sed domi insuper, ubi adversus centum juvenes ætate florentissimos soli certamen erat ineundum; quod ne apud Trojam quidem illi unquam acciderat? Quamobrem si quis hunc in modum ludens Ulysssem interrogaret: Quid tu tandem, orator sapientissime, vel imperator, vel quocunque te nomine appellari oporteat, tot labores sponte suscipiens, cum felix esse possis ac beatus, & immortalis etiam, (si ulla Calypsonis promissis adhibenda fides est) tu, inquam, melioribus deteriora præferens, tam multas tibi æumnas imposuisti: neque in Scheria domicilium collocare vis, ubi tot erroribus ac periculis adhibere modum, ac liberari possis; sed contra domi bellum capessere, & alia quædam certamina, ac peregrinationem obire constituis, nihilo, ut apparet, priore faciliorem ac leviolem? Ecquid igitur ad ea responsurum illum creditis? Nonne istud utique dicturum: quoniam adire Penelopen ac cum ea versari cupiat, eidem certamina & expeditiones, quasi jucundissimas narrationes, se allaturum arbitrari. Propterea & matrem ejus cohortantem induxit, ut

A παραδείσων ἐν αὐτοῖς πεφυτευμένων μάλα ἀμφιλαφῆσι, καὶ κατασκίοις τοῖς δένδροισι, λειμῶνες δ' ἀνθεσι ποικίλοις, καὶ μαλακῇ τῇ πόᾳ βρύοντες.

Κρήναι δ' ἐξείης πίστευες ῥέον ὕδατι λευκῷ. Odyss. E. v. 70.

καὶ ἐτεθήλη περι τὴν οἰκίαν ἡμερὶς ἡβῶσα, σαφυλῆς οἶμαι τ' γενναίας, βελδομένη τοῖς βότρυσι. καὶ παρὰ τοῖς φαίαισιν ἕτερα τοιαῦτα, πλὴν ὅσω πολυτελέστερα ἄτε οἶμαι ποιητὰ ζῶν τέχνη, τ' τῶν ἀύλοφυῶν ἑλαττον μελεῖχε χάριλα, καὶ ἥτιον εἶναι ἐδόκη ἐκείνων ἐρῶσθαι. τῆς τρυφῆς δ' αὐτῆς πλῆρες, καὶ προσέτι τ' περι τὰς νήσους ἐκείνας εἰρήνης, καὶ ἡσυχίας, τίνα ἔκ ἀν ἡτήθηνα δοκεῖ, τοσάτῃ ἀνάλλαντα πόνους, καὶ κινδύνους, καὶ ἔτι ὑφορώμενον δεινότατα πείσεσθαι, τὰ μὲν ἐν θαλάτῃ, τὰ δ' ἐπὶ τ' οἰκίας αὐτῆς πρὸς ἐκατόν νεανίσκους ἡβῶντας εἰ μάλα μόνον ἀγωνίζεσθαι

C τέ" σωτηνέχθη; εἰ τις οὖν ἔροιτο τὸν Ὀδυσσεῖα παίζων ἄδῃ πως, τί ποτε, ὡ ^{προσηνέ- χθη} σοφώτατε ῥήτορ, ἢ στρατηγέ, ἢ ὅ, τι χρεῖσε ὀνομάζειν, τοσάτῃ ἐκὼν ὑπέμεινας πόνους, ἐξόν εἶναι ὄλβιον, καὶ εὐδαίμονα, τυχόν δ' καὶ ἀθάνατον, εἰ τι χρεῖταις ἐπαγγελίαις Καλυψῆς πιστεύειν, σὺ δὲ, ἐλόμεν τὰ χεῖρα πρὸ τῶν βελτιόνων, τοσάτῃ αὐτῷ προσέθεικας πόνους, ἐδὲ ἐν τῇ δὴ Σχερία καλαμείναι" ἐθέ- ^{λυσας} λησας. ἐξόν ἐκεῖ πρὸ παυσάμενον τῆς

D πλάνης, καὶ τ' κινδύνων ἀπηλλάχθαι σὺ δ' ἡμῖν ἐπὶ τῆς οἰκίας ἔγνωσας στρατεύεσθαι, καὶ ἀθλῆς δῆτινας, καὶ ἀποδημίαν ἕτεραν ἐκλελεῖν, ἔτι τ' πρόσθεν, ὡς γε τὸ εἶκος, ἀπονώτεραν, ἐδὲ κρηφοτέραν. Τί δὴ οὖν οἶεσθε πρὸς ταῦτα ἐκείνον εἰπεῖν ἔχειν; ἄρ' ἔχ' ὅτι τῇ Πηνελόπῃ σωεῖναι ἐθέλων, τὰς ἀθλῆς αὐτῇ καὶ τὰς στραλείας χάριελα διηγῆμαλα φέρειν ὑπέλαβε. ταῦτά τοι καὶ τὴν μητέρα πεποίηκεν αὐτῷ παραῶσαν μεμνησθαι πάντων, ὧν

P τε εἶδε

τε εἶδε θεαμάτων, καὶ ὧν ἤμυσεν ἀκασμάτων,

Odyss. A v. 223.

ἵνα καὶ μελόπιδε τῆ ἐπιήρδα γυναικί

χε. ἐπὶ τὰ βασιλῆα

Φησὶν. ὃ ὃ δένος ἐπιλαθόμενος, ἐπειδὴ πρῶτον ἀφίκετο, καὶ τ' μεροκίων τ' ἐπὶ τῇ βασιλίδι κωμαζόντων ἐκράτη ξὺν δίκῃ, πάντα ἀθρόως αὐτῇ διηγείτο, ὅσα τε ἔδρασε, καὶ ὅσα ἀνέτλη, καὶ εἰ δὴ τι ἄλλο ὑπὸ τ' χρησμάτων ἀναπειθόμενος ἐκλελεῖν διανοεῖτο ἀπόρρητον ὃ ἐποιεῖτο πρὸς αὐτὴν ὅδε ἐν, ἀλλ' ἤξει κοινὸν γίνεσθαι τ' βαλευμάτων, καὶ ὅτι πρακλέον εἴη συννοεῖν καὶ συμεξευρίσκειν.

ἠδὲ ἠορκαλ p. 32

Ἄρα τὲτό ὑμῖν τ' Πηνελόπης ὀλίγον ἐγκώμιον δοκεῖ; ἢ εἰ δὴ τις ἄλλη τὴν ἐκείνης ἀρετὴν ὑπερβαλλομένη, γαμειή τε ἔσα βασιλέως ἀνδρείς, καὶ μεγαλοψύχα, καὶ σώφρονος, ποσαὐτὴν εὐνοίαν αὐτῆς ἐνεποίησε τῷ γήμαντι, συγκερασάμενη τῇ παρὰ τ' ἐρώτων ἐπιπνεομένη Φιλίᾳ τὴν ἐν τ' ἀρετῆς, καὶ ἀπερρεῦμα θεῖον ἐπιφερομένην ταῖς ἀγαθαῖς, καὶ γενναίαις ψυχαῖς, δύο γ' δὴ τῶ δέ τινα πειθῶ τε καὶ ἰδέα Φιλίας ἔσον. ὧν ἡδε κατ' ἴσον ἀρυσάμενη, βαλευμάτων τε αὐτῶ γέγονε κοινῶς, καὶ πρᾶον ὄντα φύσῃ τ' βασιλέα, καὶ χρησόν, καὶ εὐγνώμονα πρὸς ἀπέφυκε παρκαλεῖ μᾶλλον πρεπόντως, καὶ πρὸς

Voss. ἐνεποίησεν αὐτῆς

χε. παρκαλεῖν.

Voss. τρέπειν

συγνώμην τὴν δίκην τρέπει ὥστε εἰ αὐτίς εἰπεῖν ἔχοι, ὅτω γέγονεν ἡ βασιλῆς ἡδε ἐν δίκῃ τυχεῖν, ἢ καὶ παρὰ δίκην αἰτία τιμωρίας, καὶ κολάσεως μικρᾶς ἢ

Satis aperte hoc loquitur Julianus nostrum τοῖς παλαιῶς ἔθεσιν ἐχρῶντο, καὶ ἔζων τῶν οἰκείοις περὶ νόμοις, μεγάλην πολυάνθρωπον οἰκῆντες πόλιν, εἰποῖε τ' δικαζόντων αἰ ψῆφοι κατ' ἴσον γένοντο τοῖς Φεύξισι πρὸς τὰς διώκοντας, τὴν τ' Ἀθηναῖς ἐπιβιβεμένην τῶ τὴν δίκην ὀφλήσειν μέλλοντι, ἀπολύειν ἄμα φῶ τ' αἰτίας. τ' μὲν ἐπάγοντα τὴν κατηγορίαν, ἔ δοκεῖν εἶναι συκοφάντην,

cf. Aeschylus τὴν δίκην ὀφλήσειν μέλλοντι, ἀπολύειν ἄμα φῶ τ' αἰτίας. τ' μὲν ἐπάγοντα τὴν κατηγορίαν, ἔ δοκεῖν εἶναι συκοφάντην,

A omnium, quæcunque usurpasset visu aut auditu digna, meminisset:

Uxori (inquit) ut possis hac deinde referre.

Atque is nullius oblitus omnino, simul atque domum pervenit, & adolescentes filios reginæ procos jure sustulit, ei cuncta simul exposuit quæ fecerat, aut perpeffus fuerat, ac quicquid aliud ex oraculo perficere in animo habebat: nec ulla de re celare illam voluit, sed consiliorum participem adhibuit, ut quid facto opus esset communiter excogitaret atque inveniret.

Utrum vero Penelopæ ad prædicationem exiguum illud putatis, aut si quæ alia mulier est, quæ illam virtute superet? quæ Principis fortis, magnanimi, & temperantis uxori tantum in eo erga se benevolentia concitavit, ut cum affectu illo, qui ex amore solet afflari, suæ insuper virtutis illecebram conjungeret; quæ præclaris atque egregiis animis tanquam divinum quoddam profluvium immittitur.

Hæc enim duo sunt amoris invitamenta & amicitia genera: ex quibus illa æqualiter hauriens, in consiliorum omnium societatem recepta est, ac natura clementem & ad humanitatem ac facilitatem propensum principem ad ea quæ naturæ ejus consentanea sunt, uti par est, magis ac magis impellit, & judicium capitis venia commutat.

Quocirca nemo quenquam commemorare potest, cui vel merito vel præter meritum Imperatrix illa majoris alicujus aut minoris pœnæ ac supplicii causam attulerit. Athenis quidem olim ferunt, cum patriis legibus uterentur, ac domesticis institutis viverent, (quo tempore magna illorum erat & amplissima civitas) si par reo cum accusatore suffragiorum numerus esset, tum Minervæ suffragio ei, qui condemnandus esset, adjuncto, utrumque ab omni crimine liberatum; ac tam eum qui crimen intulerat, ab calumniae suspicio-

suspicio-

suspicione, quam eum qui accusatus fuerat, ab objecto crimine liberum immunemque recessisse. Hanc perhumanam suavemque legem, quæ in iis judiciis retinetur de quibus Imperator cognoscit, multo illa mitiorem ac benigniorem facit. Nam ubi reus ipse non parem omnino suffragiorum numerum sortitus est, tum illa precibus suis interpositis apud eum effecit, ut omnibus illum criminibus absolvat. Is autem sponte ac volens ejusmodi gratiam indulget, neque, quod ab Homero dictum est, ab uxore ad assensum coactum se dicit dare ac concedere illud ultro, sed invito animo. Ac forsitan haud absurdum est ea difficulter atque ægre contumeliosis & arrogantibus viris concedere. Neque vero si qui supplicii ac pœnis maxime digni videantur, eos omnino perdere ac profligare convenit. Quod cum hæc Imperatrix animadverteret, nihil unquam mali cuiquam, aut pœnæ, aut supplicii inferre voluit; non dicam regno alicui, aut civitati, sed ne civium quidem familia. Dicam & illud audacius: quod (neque enim id falso me dicturum confido) ne de uno quidem viro, vel muliere accusare quisquam potest, cui vel minimam calamitatem consciverit. Contra vero, quamnam commoda, ac quibus conciliet & conciliaverit hæctenus, libenter ego pleraque singillatim enumerando percenseam; veluti quod hic illius beneficio paternam hereditatem obtineat: ille lege sibi debitas pœnas effugerit: alius maximum in salutis discrimen adductus ab omni calumnia liberatus sit: innumeri denique honores ac magistratus adepti sint. Quæ quidem nemo omnium est, qui falso a me dici censeat, tametsi nominatim singulos enumerem. Verum illud vereor, ne exprobrare cuiquam suas ærumnas videar; neque tam illius virtutum præconium, quam alienarum miseriarum descriptionem instituire. Et tamen tantorum ac tam egregiorum facinorum argumentum nullum adferre, palamque

A ἢ ὅ, ὡς εἰκός, ἔδοκεν ἔνοχον εἶναι τῷ
 πονηρέματι. Τῆτον δὲ Φιλάνθρωπον
 ὄντα, καὶ χαρίεντα τὸ νόμον ἐπὶ τῶν δι-
 κῶν, ὡς βασιλεὺς κρινεῖ, σωζόμενον,
 πραότερον αὐτῆ καθίστησι. ἔτι δὲ ἂν ὁ
 Φεύγων παρ' ὀλίγον ἔλθῃ τὴν ἴσην ἐν
 ταῖς ψήφοις λαχεῖν, πείθῃ τὴν ὑπὲρ
 αὐτοῦ δέησιν προσθεῖσα, καὶ ἰκετηρίαν,
 ἀφεῖναι πάντως τὰς αἰτίας. ὁ δὲ ἐκῶν
 "ἐκόντι τῷ θυμῷ χαρίζεται τὰ τοιαῦ-
 τα καὶ ἔ, καθάπερ Ὀμηρὸς φησὶν, ἐν-
 Β βιαζόμενον παρὰ τὴ γαμετῆς ὁμολο-
 γεῖ, ὅτι ξυγχωρεῖ καὶ δίδωσιν ἐκῶν,
 ἀέκοντι γε θυμῷ. καὶ τυχὸν εὖ αὐτο-
 πον, χαλεπῶς καὶ μόλις τὰ τοιαῦτα
 ξυγχωρεῖν καὶ ἀνδρῶν ὑβριστῶν καὶ ἀλα-
 ζόνων. εἰ δὲ εἰ σφόδρα ἐπιλήθειοί τι-
 νές εἰσι πάσχειν κακῶς, καὶ κολάζεσθαι,
 τῆστις ἐκ παντὸς ἀπολέσθαι χρεῶν. Ὅ-
 δὲ δὲ ἡ βασιλὶς ἡδὲ ξυνοῦστα, κακὸν μὲν
 εἶδεν ἔτε ἡτήσεν ἄλλω πολέῳ τινι, ἔτε
 κόλασιν, ἔτε τιμωρίαν ἐπαγαγεῖν, ἔχ-
 C ὅπως βασιλεία τινός, ἢ πόλεως, ἀλλ' εἰ δὲ
 οἰκία μᾶλλον πολίων. προσθεῖναι δ' ἂν ἐ-
 γωγε θάρρων εὖ μάλα, ὅτι μηδὲν ψεύ-
 δός φημι, ὡς εἰδὲ ἐφ' ἐνός ἀνδρῶν ἢ γυ-
 ναικὸς μιᾶς ἐστὶν αὐτῆν αἰτιασθαι ξυμ-
 φορέας τῷ τυχέσει. ἀγαθὰ δὲ ὅσα,
 καὶ ἔς τινος δρᾶ καὶ ἐδρασεν, ἡδέως ἂν
 "ἡμῶν τὰ πλεῖστα" ἐπαριθμησαίμην
 καὶ ἔκαστα ἀπαγγέλλω. ὡς ὅδε μὲν
 τὸ πρῶτον δι' ἐκείνην νέμεται κληῖρον,
 "ἐκείνος δὲ ἀπηλλάγη τιμωρίας, ὁφλή-
 D σας τοῖς νόμοις. ἀλλ' ἔτι συκοφαντίαν
 διέφυγε, παρ' ὀλίγον ἐλθὼν κινδύνου.
 τιμῆς δὲ ἔτυχον καὶ ἀρχῆς μυεῖοι. Καὶ
 ταῦτα ἔκ ἐστιν ὅσις ἐμὲ ψεύδεσθαι τὸ ἀ-
 πάντων φησὶ, εἰ καὶ ὀνομασί τῶν ἀν-
 δρῶν καλαλέγοιμι. ἀλλ' ὀκνοῦ, μή τισιν
 ἐξονειδίξω δόξω τὰς συμφορέας, καὶ ἔκ
 ἐπαινον τὴ ταύτης ἀγαθῶν, καλὰ λόγον
 ὅ τῶν ἀλλοτείων συγγράφειν ἀτυχη-
 μάτων. Τοσέτων δὲ ἔργων μηδὲν πα-
 ρασχέσθαι, μηδὲ εἰς τὸ ἐμφανὲς ἄγειν
 P ij τεκμή-

Voss. a-
 κοντι
 Iliad. Δ.
 v. 43.
 deest 7m
 in Voss.
 MSS.
 Voss. ὑμῶν
 Voss. ἔξα-
 ρίμην
 σάμην πατρῶον
 Ηορκαλ. p. 42
 Voss. κεί-
 νου

τεκμηρίον, και νέον πως εἶναι δοκεῖ, καὶ ἐς
 ἀπισίαν ἀγειν τ' ἔπαινον. ἔκωκ' ἐκείνα
 παραίησάμεν, ὅποσα γέ μοι εἶπεῖν
 ἀνεπίφθορον, ταύτη τε ἀκρίβεια καλὰ,
 λέγοιμ' ἂν ἤδη. Ἐπειδὴ γὰρ τὴν τῆς γή-
 μαλ' εὐνοίαν τηλαυγέσαλον πρὸς ὠ-
 πον, καὶ τὸ σοφὸν Πίνδαρον, ἀρχομένη
 τῶν ἔργων ἔθετο, γένε' τε ἅπαν εὐ-
 θύς, καὶ συγγενεῖς ἐνέπλησε τιμῆς. τῆς
 μὲν ἤδη γνωρίμης, καὶ πρεσβυτέρης ἐπὶ
 μείζονων ἀγύσσα πράξεων, καὶ ἀποφῆ-
 νασα μακαρίους καὶ ζηλωτῆς, βασι-
 λεῖ τ' ἐποίησε Φίλκς, καὶ τῆς εὐτυ-
 χίας τῆς παρέσης ἔδωκε τὴν ἀρχήν.
 καὶ γὰρ εἴπω δοκῶσιν, ὡς περ δὴν ἀλη-
 θεῖς, δι' αὐτῆς τίμιοι, ταύτη γε οἶμαι
 προσθήσῃ τ' ἔπαινον. δῆλον γὰρ ὅτι μὴ τῆ
 ἔ γενεῖς κοινωρία μόνον, πολὺ δὲ πλέ-
 ον ἀρετῆ φαίνεσθαι νέμωσα. ἔ μείζον ἐκ
 οἶδα ὅπως τις ἐγκώμιον ἐρεῖ. περὶ μὲν
 τῶσδε γέγονε τοιάδε. Ὅσοι ἄγνω-
 τες ἔτι διὰ νεότητ' ἔγνωροθῆναι καὶ
 ὁπωσοῦν ἔδεοντο, τῆτοις ἐλάττονας
 διένειμε τιμᾶς. ἀπέλιπε δ' ἔδεν εὐερ-
 γετῶσα ξύμπαντας. καὶ ἔ τῶις συγ-
 γενεῖσι μόνου τοσαῦτα ἔδρασεν ἀγα-
 θὰ, ξενίαν δὲ ὅτω πρὸς τῆς ἐκείνης πα-
 τ' ἀνόνητον τέρεος ὑπάρξασαν ἔγνω, ἐκ
 ἀνόητον ἀφῆκε τοῖς κτησαμένοις. τιμᾶ δὲ,
 οἶμαι, καὶ τῆτες καθ' ἅπερ συγγενεῖς.
 καὶ ὅσας ἔ πατρὸς ἐνόμισε Φίλκς, ἄ-
 πασιν ἐνειμε τ' Φιλίας ἔπαθλα θαυ-
 μασά.

ἡ δὲ
 ἡ δὲ
 ἡ δὲ

ἡ δὲ

ἡ δὲ

ἡ δὲ

Julianus necessitudi-
 nem, quae in
 ipso et Eusebio
 intercedebat, exponit.

ἡ δὲ

ἡ δὲ

Ἐγὼ δὲ, ἐπειδὴ μοι τεκμηρίων, κα-
 τὰ περ ἐν διασηρίῳ, τ' λόγον ὁρῶ δεό-
 μενον, αὐτὸς ὑμῖν ἐμαυτὸν τῆτων ἐκεί-
 νων μάρτυρα καὶ ἐπαινέτην παρέξο-
 μαί. ἀλλ' ὅπως μὲ μήποτε ὑπειδόμενοι
 τὴν μαρτυρίαν περὶ ἔπακῶσαι τ' λό-
 γων " διαλαράττοιθε. ὁμνυμι ὑμῖν, ὡς
 ἔδεν ψεῦδος ἔδὲ πλάσμα ἐρῶ. ὑμεῖς
 δὲ καὶ ἀνωμότω πιεεῦσελε, πάντ' ἔ κο-

A proponere, novum prorsus & inusitatum
 videtur, ac de commendationis nostrae fide
 derogare. Quamobrem aliis praetermissis,
 quaecunque & a me sine invidia praedicari,
 & honeste ab illa possunt audiri, deinceps
 explicabo. Nam postquam conjugis erga se
 benevolentiam, quasi splendidissimam ope-
 ris faciem, ut sapiens Pindarus ait, collocas-
 set, suum illico genus omne cognatosque
 suos honoribus & dignitatibus auxit. Quo-
 rum qui jam illustres erant, & aetate prove-
 ctiores, majorum ad munerum administra-
 tionem provehens, & fortunatos ac beatos
 efficiens, ad Imperatoris amicitiam adduxit,
 & ad felicem illam, qua in praesentia fruun-
 tur, conditionem ac statum excitavit. Quam-
 vis enim, uti revera sunt, per se cari videan-
 tur & honore digni; tamen id ipsum lau-
 dis illius accessio est, quod ex eo manife-
 stum sit, non tam istud communioni gene-
 ris & sanguinis, quam virtuti esse conces-
 sum: quo nullum majus adferri praconi-
 um potest. Haec quidem in ejusmodi ho-
 mines ab ea collata sunt. Sed quicumque
 per aetatem nondum erant cogniti, quique
 innotescere utcunque studerent, his inferio-
 res honores impertit: nec quidquam pra-
 termisit, quin universos beneficentia sua
 complecteretur. Neque vero de iis tan-
 tum bene merita est, qui secum erant co-
 gnatione conjuncti; sed etiam quibuscum
 parentibus suis hospitii societatem interces-
 sisse cognoverat, ne illud quidem passa illis
 est sine aliquo fructu contigisse, quos non
 secus ac consanguineos in honore habet ac
 pretio. Et quidem quotquot patris amicos
 fuisse credidit, universis exquisita quaedam
 amicitiae praemia concessit.

Ego vero, quoniam orationi meae, per-
 inde atque in judicio, signis atque argumen-
 tis opus fore video, ego memetipsum testem
 illi ac laudatorem producam. Sed illud in-
 terim peto, ne vobis testimonium illud me-
 um sit suspectum; ac ne, priusquam omnia
 didiceritis, mihi obstrepere velitis. Hoc ego
 juratus confirmo, nihil me falsum aut con-
 fictum allaturum; vos autem etiam injurato
 mihi fidem habebitis, cum citra adulationem
 omnia

omnia praedicem
 beo, Dei atque
 hujus nimirum
 concessa, quoru
 atque uti ejusm
 que si ante illu
 allecatus, tum
 iniqua illa suspi
 fortuna constan
 ac beneficia com
 nitas illius judic
 ca gestorum veri
 dicam. Nam D
 adhuc Persarum r
 les, in Samium h
 exultantem incidit
 am vestem, cujus
 gabat, muneris lo
 Samiorum tyranni
 tus Asia principat
 si ego, qui ab e
 m, cum mihi ad
 vere liceret, & pe
 magnificentissimo
 consecutus, hoc
 gratiam non poss
 licet universa sint
 tradita, a quo sunt
 illud tamen profite
 nam beneficiorum
 servem, apud vos
 nis Persarum illo r
 bor: si modo ex v
 res est, non ex eo
 tuz beneficio datu
 tam cumulatissime
 tam igitur illud
 are a me acceptum
 a debitorem me p
 tae vos vehemente
 nequaquam illud
 quam tum ab in
 perat perhumanu
 praestit, ut omne
 tum superaret. Q
 te periculis eripuit

omnia prædicem. Etenim omnia jam habeo, Dei atque Imperatoris beneficio, tam hujus nimirum quam conjugis voluntate concessa, quorum gratia adulari quispiam, atque uti ejusmodi oratione veller; ideoque si ante istud dicerem, quam hæc essem affecutus, tum mihi forsitan cavenda esset iniqua illa suspicio. Nunc cum in ea sim fortuna constitutus, & illius in me merita ac beneficia commemorem, una & humanitatis illius judicium proferam, & recte ab ea gestorum verissimum testimonium adducam. Nam Darium illum audio, cum adhuc Persarum regis prætorianus esset miles, in Samium hospitem apud Ægyptum exulantem incidisse; a quo cum purpuream vestem, cujus admodum desiderio flagrabat, muneris loco accepisset, vicissim ei Samiorum tyrannidem contulisse; cum totius Asiæ principatum obtinisset. Itaque si & ego, qui ab ea quamplurima acceperim, cum mihi adhuc quiete ac tranquille vivere liceret, & per eandem ab optimo & magnificentissimo Imperatore sim maxima consecutus, hoc ultro fatear, parem me gratiam non posse rependere: (cum videlicet universa sint in ejus potestatem ab eo tradita, a quo sunt in nos illa translata) sed illud tamen profitear, velle me, ut perpetuam beneficiorum ejus memoriam conservem, apud vos illa prædicare, non minus Persarum illo rege gratus forsitan videbor: si modo ex voluntate æstimanda tota res est, non ex eo pendenda quod ei fortunæ beneficio datum est, ut acceptam gratiam cumulatissime posset referre. Quodnam igitur illud est tantum ac tam singulare a me acceptum beneficium, cujus causa debitorem me perpetuo ejus agnoscam, scire vos vehementer velle video. Ego vero nequaquam illud dissimulabo. Mihi itaque jam tum ab infantia mea exorsus Imperator perhumanum se atque officiosum præbuit, ut omne studium ac magnificentiam superaret. Qui quidem primum iis me periculis eripuit, quæ ne ab viro qui

Α λακείας ἐνεκα λέγουσι. ἔχω γὰρ ἤδη τῶν θεῶν διδόντων καὶ τοῦ βασιλέως ἅπαντα τὰ ἀγαθὰ, αὐτῶν τε, οἶμαι, καὶ αὐτῆς ταύτης συμπεροθυμημένης, ὑπὲρ ὧν ἄν τις κολακεύων ἅπαντα ἀφίη ῥήματα: ὥστε, εἰ μὲν πρὸς τούτων ἔλεγον, ἴσως ἐχρῆν ὀρθῶς εἶναι τὴν ἀδικὸν ὑποψίαν. νῦν δὲ ἐν ταύτῃ γεγονώς τῇ τύχῃ, καὶ ἀπομνημονεύων τῶν ἐκείνης εἰς ἐμαυτὸν ἔργων, παρέξομαι ὑμῖν τῆς εὐγνωμοσύνης μὲν ἐμαυτῶν σημεῖον, μαρτύριον δὲ ἀληθὲς τῶν ἐκείνης ἔργων. Πωθάνομαι γὰρ δὴ καὶ Δαρεῖον, ἕως ἔτι δορυφόρος ἦν τοῦ Περσῶν μονάρχου, τῷ Σαμίῳ ξένῳ περὶ τὴν Αἴγυπτον συμβαλεῖν Φεύγοντι τὴν αὐτῶν, καὶ λαβόντα Φοινικίδα τινὰ δῶρον, ἃ σφόδρα ἐπεθύμη, τὴν Σαμίων ὑπερῶν ἀντιδῶναι τυραννίδα, ὅπηνίκα οἶμαι τῆς Ἀσίας πάσης κύριος καλέσθαι. εἰ δὴ καὶ αὐτὸς πολλὰ μὲν παρ' αὐτῆς, ὅτε ἐτι ζῆν ἐξῆν ἐν ἡσυχίᾳ, τὰ μέγιστα καὶ δὲ ἀλλήν παρὰ τοῦ γενναίου, καὶ μεγαλόφρονος βασιλέως λαβὼν, ὁμολογοῖν τῷ μὲν ἀντιδῶναι τὴν ἴσῃν λείπεσθαι. ἔχει γὰρ οἶμαι ξύμπαντα παρ' αὐτῶν τῶν καὶ ἡμῖν χαρισαμένου λαβῶσα, τῷ βέλεσθαι δὲ τὴν μνήμην ἀθάνατον ἐν αὐτῇ τῶν ἔργων γενέσθαι, καὶ εἰς ὑμᾶς ταῦτα ἀπαγγέλλειν. τυχὸν ἔκ ἀγνωμονέσεσθαι Φανῶμαι τοῦ Πέρσου· εἴπερ εἰς τὴν γνώμην ὀρῶντα χρῆ κρῖνειν, ἀλλ' ἔχ' ὅτω παρέσχεν ἡ τύχη πολλαπλάσιον ἀποτίσαι τὸ εὐεργέτημα. Τί ποτε οὖν ἐγὼ τοιοῦτον εὖ παθεῖν Φημι, καὶ ἀνθ' ὅτου τ' ἅπαντα χρόνον ὑπόχρεων ἐμαυτὸν εἶναι χάριτος ὁμολογῶ τῆδε, σφόδρα ἄρμηθε ἀκείνῳ. ἐγὼ δὲ ἔκ ἀποκρούσομαι. Ἐμοὶ γὰρ βασιλεὺς ἐπιτοσὶ σχεδὸν ἐκ παιδὸς μηπίου γεγονώς ἠπιῶσάν ὑπερεβάλλετο φιλοτιμίαν. κινδύων δὲ ἐξήρπασε τῶν λικῶν, ἃς εἰς ἐμὸν ἀνὴρ εὖ μάλα ἀρπάσαι

διαφύγοι, μη θείας τινός η ἀμηχά-
 νη σωτηρίας τυχών. εἶτα τὴν οἰκίαν
 "καταλειφθεῖσαν, καθάπερ ἐπ' ἐρη-
 μίας παρὰ τὰ τῶν δυναστῶν, ἀφείλε-
 το ἕν δίκη, καὶ ἀπέφηνεν αὐτῆς πλε-
 σιον. καὶ ἄλλα ἂν ἔχοιμι περὶ αὐτῆς
 πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν εἰς ἐμαυτὸν ἔργα
 πολλῆς ἀξία χάριτος· ὑπὲρ ὧν τ' ἀ-
 πάντα χρόνον εὐνοῦν ἐμαυτὸν ἐκείνω
 καὶ πιστὸν παρέχων, ἔτι οἶδα ἐκ τίνος
 αἰτίας τριχυτέρας ἔχουσι ἡδόμεν
 ἔναγχος. ἢ δὲ, ἐπειδὴ τὸ πρῶτον ἠ-
 κούσεν, ἀδικήματα μὲν ἐδενός ὄνο-
 μα, μαλαίας δ' ἄλλως ὑποψίας, ἡξίου
 διελέγχειν· καὶ μὴ πρότερον" προσέ-
 δαι, μὴ δ' ἐνόησεν αὐτῆς ψευδῆ καὶ ἀδι-
 κὸν διαβολήν. καὶ ἔτι ἀνῆκε ταῦτα δεο-
 μένη, πρὶν ἐμὲ ἡγαγεῖν" εἰς ὅψιν τὴν
 βασιλέως, καὶ τυχεῖν ἐποίησε λόγος·
 καὶ ἀπολυομένῳ πᾶσαν αἰτίαν ἀδι-
 κὸν, συνηθῆ, καὶ οἶκαδὲ ἐπιθυμοῦντι
 πάλιν ἀπιέναι, πομπὴν ἀσφαλῆ πα-
 ρέσχεν, ἐπιτρέψαι πρῶτον τὸν βασιλέα
 συμπεῖσασα. Δαίμων δ' ἐ, "ὅσπερ
 οὐκ ἐώησεν μοι τὰ πρόθεν μηχανήσα-
 σθαι, ἢ τινος ἐπιτυχίας ἀλλοκότου τὴν
 ὁδὸν ταύτην ὑπολεομένης, ἐποψόμε-
 νον πέμπει τὴν Ἑλλάδα· ταύτην αἰτή-
 σασα παρὰ βασιλέως ὑπὲρ ἐμῆ καὶ
 ἀποδημῆν ἡδὴ τὴν χάριν. ἐπειδὴ
 με λόγοις ἐπέπυστο χαίρειν, καὶ παιδεία
 τὸ χωρίον ἐπιήδειον εἶναι ξυνοῦσα.
 Ἐγὼ δ' ὅ τότε μὲν ἀλλή, καὶ" πρῶτά γε
 ὡς εἰκὸς βασιλεῖ, πολλὰ καὶ ἀγαθὰ δι-
 δόναι τ' θεὸν ἡυχόμεν, ὅτι μοι τὴν ἀ-
 ληθινὴν ποθεῖν καὶ ἀγαπᾶν πατρί-
 दा παρέσχον ἰδεῖν. ἐσμέν γὰρ τ' Ἑλλά-
 δος, οἱ περὶ τὴν Θράκην, καὶ τὴν Ἰωνίαν
 οἰκοῦντες, ἔκγονοι· καὶ ὅσις ἡμῶν μὴ
 λῖαν ἀγνώμων, ποθεῖ προσεπεῖν τὰς
 πατέρας, καὶ τὴν χώραν ἀλλήν ἀπά-
 σασθαι. ὃ δὴ καὶ ἐμοὶ πάλα μὲν ἦν, ὡς
 εἰκὸς, ποθεῖν, καὶ ὑπάρξαι μοι τὸ
 ἐβελόμενον μάλλον, ἢ πολὺ χρυσίον καὶ

A dem ullo devitari possent, cui non divina
 aliqua & incredibilis salutis ratio con-
 tiggeret. Deinde vero domum nostram ac
 familiam quasi in solitudine relictam, e po-
 tentium quorundam manibus jure libera-
 vit, atque in pristinas opes ac fortunas resti-
 tuit. Possent & alia id genus in me merita
 percensere, quibus ille me sibi plurimum
 devinxit. Quorum gratia, cum ego per-
 petuo meum illi amorem ac fidem praestit-
 issem, nuper tamen nescio quibus ex cau-
 sis commotum in me illum animadverti. At
 illa cum primum inanes nescio quas suspi-
 ciones audisset, sine cujusdam criminis no-
 mine, ut de ea re prius inquireret, petiit;
 nec prius falsam & iniquam calumniam ad-
 mitteret: nec prius flagitare istud destitit,
 quam me ad conspectum Principis perdu-
 xisset, mihi que pro me dicendi facultatem
 impetrasset; cumque me ab omni crimine
 purgasset, gratulata mihi est, ac redire do-
 mum cupientem, cum ejus licentiam ab
 Imperatore mihi obtinisset, eo me tuto ac
 sine periculo deduxit. Posteaquam autem,
 five daemone aliquis, qui mihi priora illa mo-
 litus videtur, five inusitatus quispiam casus,
 eam profectioem impedit, me ad viden-
 dam Graciam misit; cujus rei facultatem
 absenti adhuc mihi ab Imperatore postula-
 verat: quoniam & disciplinarum studio de-
 lectari me sibi persuaserat, & ad capeffen-
 das artes ac doctrinas locum illum idone-
 um esse cognoverat. Atque ego quidem
 tunc ei, sed in primis, uti par est, Imperato-
 ri plurima sum a Deo bona comprecatus,
 quod cupienti ac desideranti mihi veram ac
 germanam videre patriam concesserant. Si-
 quidem nos omnes, quotquot in Thracia
 atque Ionia sedem habemus, originem e
 Gracia duximus; & quisquis nostrum non
 ingratus omnino est, parentes suos saluta-
 re, ac regionem ipsam complecti, quodam-
 modo cupit. Id quod ego jam pridem qui-
 dem optabam, & hujus rei facultatem dari
 mihi potius, quam auri argentique copiam
 sup-

Voss. κα-
ταλη

Ammon. 15, 2, 7, 8.

Voss. ενδ' εσθλα
καταληρ. 42

Voss. ες

28. ωσ-
περ

28. πρώ-
τω

Voss. εγ-
χονοι

speretere, cupiel
 riam copiam ac
 n quolibet pond
 plam pondere
 neque prudente
 momento vel
 itam. Etenim
 diam ac filosof
 quiddam habere
 spiorum fabul
 netur. Hoc enim
 morant: cum ali
 hntarem ac tene
 foris atque ignis
 prohibere; quot
 eos anfractus ac
 rehentia percu
 genti calore aeren
 veria corrupit.
 quunt, absumere
 guere. Eodem m
 funditus occidit P
 thenas, aut Sparta
 ca: neque Argo
 tes perinet, sicut
 cum in urbe ipsa,
 scum illum Mafeta
 Jam Pericnem non
 habet. Athenis v
 nos lancea, multo al
 minus quam inter
 camiant. Quos
 dum: atque in ca
 in qua sola devita
 videntur.
 Verum quid n
 quamnam nos ora
 tiffimz nobis G
 rari non potest q
 e faciamus, no
 amur. At illud
 quipenionum me
 mo oratione con
 emodum Coryb
 tum cantibus exci
 dat ac saltare;

suppetere, cupiebam. Nam virorum bonorum copiam ac consuetudinem, si cum auri quolibet pondere comparetur, lancem ipsam pondere suo depressuram existimo; neque prudentem judicem in ponderando momento vel minimum dubitare esse passuram. Etenim quod ad disciplinarum studium ac philosophiam pertinet, ejusmodi quiddam habere Græcia videtur, quod Ægyptiorum fabulis ac narrationibus continetur. Hoc enim Ægyptii de Nilo suo memorant: cum aliis in rebus regioni suæ salutarem ac beneficam esse, tum nimii caloris atque ignis vastationem tabemque prohibere; quoties nimirum Sol per longos anfractus ac circuitus sidera quadam vehementia percurrens, ac congregiendi, ingenti calore aerem complet, & incendio universa corrumpit. Neque enim potest, inquit, absumere Nili fontes atque extinguere. Eodem modo neque inter Græcos funditus occidit Philosophia, neque aut Athenas, aut Spartam, aut Corinthum defecit: neque Argos, quod ad ejusmodi fontes pertinet, siticulosum est. Multæ enim cum in urbe ipsa, tum in suburbiis ad priscum illum Masetam fontes ejusmodi sunt. Jam Pirenem non Corinthus, sed Sicyon habet. Athenis vero præter limpidos multos latices, multi alii extrinsecus manant, nec minus quam interiores boni atque eximii scaturiunt. Quos illi amant mirum in modum: atque in ea re divites esse student, in qua sola divitiæ amandæ atque optandæ videntur.

Verum quid nos tandem facimus? aut quamnam nos orationem instituere, nisi de carissimæ nobis Græciæ laudibus, putamus? Fieri non potest quin si mentionem ullam ejus faciamus, non omnium admiratione capiamur. At illud forsitan dixerit quispiam, qui superiorum meminerit: non illa nos ab initio oratione complecti voluisse, sed quemadmodum Corybantæ ac fanaticos, tibiæ cantibus excitatos, sine ratione tripudare ac saltare; ita nos amorum nostro-

A ἀργύρειον. ἀνδρῶν γὰρ ἀγαθῶν Φημι
 ξωτυχίαν πρὸς χρυσίῳ πλῆθος ὅ-
 σον δὴ οὐκ ἐξεταζομένην, κατέλκειν
 τὸ ζυγόν, καὶ ἐκ ἐπιτρέπειν τῷ σώφρο-
 νι κριτῇ, εἰ δὲ ἐπ' ὀλίγον ῥοπήσῃ, ἐπιστῆ-
 σαι. Παιδείας δὲ ἕνεκα καὶ Φιλοσο-
 φίας πέπονθεν, οἶμαι, νῦν τὰ τῆς Ἑλ-
 λάδος παραπλήσιον τι τοῖς Αἰγυ-
 πτίοις μυθολογήμασι καὶ λόγοις. λέ-
 γουσι γὰρ δὴ καὶ Αἰγύπτιοι τὸν Νεῖλον
 παρ' αὐτοῖς εἶναι τὰλλα σωτήρα, καὶ
 εὐεργέτην τῆς χώρας, καὶ ἀπέργειν
 αὐτοῖς τὴν ὑπὸ τῷ πυρὸς φθορὰν, ὅπο-
 ταν ἡλιος διὰ μακρῶν τιῶν περιόδων
 ἄστροις γενναίοις συλεθῶν, ἢ συγγε-
 νόμεν, ἐμπλήσει τὴν ἀέρα πυρὸς, καὶ
 ἐπιφλέγει τὰ σύμπαντα. εἰ γὰρ ἡ
 σχυρὰ φασὶν ἀφανίσαι, εἰ δὲ ἐξαναλω-
 σαι τὸν Νεῖλον τὰς πηγὰς. ἐκ δὲ οὐκ
 ἐξ Ἑλλήνων παντελῶς οἴχεται Φιλο-
 σοφία, εἰ δὲ ἐπέλιπε τὰς Ἀθήνας, εἰ δὲ
 τὴν Σπάρτην, εἰ δὲ τὴν Κόρινθον. ἡκιστα
 δὲ ἐστὶ τῶν πηγῶν ἐκείνη τὸ Ἄργος
 λυδίσιον. πολλὰ μὲν γὰρ ἐν αὐτῷ τῷ
 ἄσπιδι, πολλὰ δὲ καὶ πρὸς τὸ ἄσπε-
 ρὸν τὸ παλαιὸν ἐκείνου Μάσσηλα. τὴν Πει-
 ρην ἢ αὐτὴν ἢ Σικυῶν ἐχέει, καὶ ἐκ
 ἢ Κόρινθου. τὴν Ἀθηνῶν ἢ πολλὰ μὲν
 καὶ καθαρά, καὶ ἐπιχώρια τὰ νάμα-
 τα. πολλὰ ἢ ἐξωθεν ἐπιρρεῖ, καὶ ἐ-
 πιφέρειται τίμια τῶν ἔνδον εἰς μέσον. οἱ
 ἢ ἀγαπῶσι καὶ σέργουσι, πλαστῶν ἐ-
 θέλωντες, εἰ μόνον σχεδὸν ὁ πλεῖστος
 ζήλωτόν.

Ἡμεῖς ἢ τί ποτε ἄρα πεπόνθαμεν;
 καὶ τίνα νῦν διαπεραίνεω οἰόμεθα λό-
 γον, εἰ μὴ τῆς Φίλης Ἑλλάδος ἐπαι-
 νοῦν; ἐστὶ μνησθέντα μὴ πάντα θαυ-
 μάζειν. ἀλλ' εἰ φήσῃ τις τυχὸν ὑπο-
 μνηθεῖς τῶν ἐμπροσθεν ταῦτα ἐθέλειν
 ἡμᾶς ἐξ ἀρχῆς διελθεῖν. καθάπερ δὲ
 τὰς Κορυβαντιῶνας ὑπὸ τῶν αὐλῶν
 ἐπεγευρομένους χορεύειν, καὶ πηδᾶν ἐ-
 δεῖν ἔξιν λόγῳ, καὶ ἡμᾶς ὑπὸ τῆς μνή-
 μης

Flora. II. 4 174. καὶ
 κεν ἐλεγχθῆσθε πα-
 λυδίσιον ἄσπερ
 ἐκοίμηται.
 Pirenem, fontem ad Corinthum
 situm, ubi Pylæus
 Pireneum domum
 in dicitur. In
 am tempore Pirenem
 Sicyoniorum, Corin-
 thiorum finitimosorum
 fuisse videtur.
 Voss. μάλιστα

μης τῶν παιδιῶν ἀνακινήθῃσιν ἅσασιν
τῆς χώρας, καὶ τῶν ἀνδρῶν ἐγκώμιον.

Πρὸς δὴ τῆτον ἀπολογεῖσθαι χρεῶν
ὡδὲ πως λέγοντα. ὦ δαιμόνιε, καὶ τέ-
χνης ἀληθῶς γενναίας ἡγεμῶν, σο-
φὸν μὲν χρῆμα ἐπινοεῖς, καὶ ἐφίεις, καὶ

χε. τὸν ἐ-
παινε-
μῶνον

δὲ ἐπιτρέπων τῶν ἐπαινουμένων, καὶ
ἐπὶ σμικρὸν μεθίεσθαι, ἅτε αὐτὸ οἶ-
μαι ζῆν τέχνη τῆτον δρῶν. ἡμῖν δὲ τὸ
ἔρωτα τῆτον, ὃν σὺ φῆς αἴτιον εἶναι τὸ

χε. πρὸς
γέγονεν

ἐν τοῖς λόγοις ἀταξίας, ἐπεὶ δὴ πρῶτος
γέγονεν, οἶμαι, παρακελεύεσθαι μὴ

χε. ἡ τῶν
μεθὰ

σφόδρα ὀκνεῖν, μηδὲ εὐλαβεῖσθαι τὰς
αἰτίας. Οὐ γὰρ ἀλλοτρίων ἡψάμεθα

λόγων, δεῖξαι ἐθέλοντες, ὅσων ἡμῖν
ἀγαθῶν αἰτία γέγονεν, τιμῶσα τὸ
φιλοσοφίας ὄνομα. τῆτον δὲ καὶ οἶδα

ὄντινά μοι τρόπον ἐπικείμενον, ἀγα-
πήσαντι δὲ εὖ μάλα τὸ ἔργον, καὶ ἐρα-
θεῖνι δεινῶς τὸ πρῶτον ἀπο-

λειφθῆναι τὸ καὶ οἶδα ὄντινα τρόπον ὄ-
νομα ἐτύγχανε μόνον, καὶ λόγῳ ἔρ-
γῳ τερούμενον. ἡ δὲ ἐτίμα καὶ τῆτον.

αἰτίαν γὰρ δὴ ἄλλην ἔτε αὐτὸς εὕρισκω,
ἔτε ἄλλῃ τὸ πύθεσθαι δύναμαι, διὲν ἦν

ἔτω μοι πρόθυμῳ γέγονε βοηθός, καὶ
ἀλεξίκανθῳ, καὶ σώτειρα, τὴν τῆτον γεν-
ναίῃ βασιλέως εὐνοίαν ἀνέραϊον ἡμῖν,

καὶ ἀσινῆ μένειν ζῆν πολλῶν πόνῳ πρα-
γματευσαμένη ἢς μείζον ἀγαθόν ἢ
πώποτε ἐγὼ τι τῶν ἀνθρώπων νο-

voss. ἔ-
ποτε

μίσας ἐάλων. καὶ τὸν ὑπὸ γῆν καὶ ἐπὶ
γῆς χρυσὸν ἀντάξιον, καὶ ἀργύρου
πλήθῳ, ὅποσον νῦν ἐστὶ ὑπὸ αὐγῆς ἡ-

voss. ἐπὶ
γῆν καὶ
ὑπὸ γῆς

λίς, καὶ εἴποτε ἄλλο προσγένοιτο, τῶν
μεγίστων ὄρων αὐταῖς οἶμαι πέτραις, καὶ
δένδροισι μελαβαλόων εἰς τὴνδε τὴν
φύσιν. καὶ ἀρχὴν τὴν μεγίστην, καὶ ἄλ-

voss. με-
ταβα-
λόων

λο τῶν ἀπάντων καὶ δέν. Ἐκ μὲν γὰρ
δὴ ἐκείνης ταῦτα γέγονε πολλὰ, καὶ ὅ-
σα καὶ εἰς ἀν ἠλπισεν, καὶ σφόδρα πολ-

voss. πάν-
των

λῶν δεομένῳ γε, καὶ ἐμαυτὸν ἐλπίσι
τοιαύταις τρέφοντι. εὐνοίαν ἢ ἀληθινὴν
καὶ ἐστὶ χρυσεῖς ἀμείψασθαι, καὶ ἀντις

voss. τε

voss.
πρὸς
χρυσίον

rum recordatione stimulos regionis istius
atque incolarum praconium decantasse.

Huic igitur ita nos respondere convenit: O
beate vir, atque egregiae artis moderator
ac princeps! tu quidem praclarum aliquid
in animo habes, cum ab iis quos laudan-

dos suscipimus, ne minimum quidem de-
fiscere atque aberrare permittis: quod qui-
dem non sine arte fieri a te puto. Ego ve-

ro hunc ipsum amorem, quem tu mihi in
hac oratione perturbationis causam esse di-
xisti, quandoquidem animo meo adhære-

scit, hortari me arbitror nihil ut admodum
verear, aut ea crimina perhorrescam. Ne-
que enim alienum quiddam a proposito in-

stituimus, cum illud demonstrare velimus,
quantum nobis boni contulerit, quod Phi-

losophiae nomen coleret, atque in pretio
haberet: id quod nescio quo pacto mihi
impositum fuerat, cum quidem rei ipsius

incredibili amore ac desiderio flagrarem,
verum nescio qua de causa tantam rem non-

dum assecutus, solum illius nomen obtine-
rem. At illa vel nomen ipsum honore pro-

sequebatur. Neque enim aliam causam
invenio, aut audire ab altero possum, pro-

pter quam tam prompta mihi adiutrix, &
salutaris ac servatrix esse voluerit, & princi-

pis in me benevolentiam sinceram ac stabili-
lem magno labore conservavit: quo qui-

dem nullum unquam humanorum bono-
rum majus ac praestantius existimavi, nec

quidquid auri argentique sub terra aut in ea
est in lucem haecenus ac solem erutum,

cum hac una re conferendum existimo, nec
quidquid erui postmodum potest, tametsi
maximi quique montes simul cum saxis
ipsis & arboribus in eam naturam transeant:

sed nec summum imperium, neque aliam ul-
lam rem tanti aestimo. Etenim ex illa quam-
plurima mihi bona, ac spe etiam majora con-
tigerunt, cum haud adeo multis mihi opus
esset, nec me tali spe atque expectatione la-
ctarem. At sincera benevolentia cum auro
commutari non potest, nec ab homine ullo
pretio

pretio compara-
meliori bonoru-
quae ultro iis de-
modi mihi cum
puero divinitus
modum exci-
que incolume
peratrix fallas
refutasset, & au-
Quas cum illa p-
meam tanquam
tum attulisset, p-
cia me ipsum ar-
dem in eo
ego mihi praesid-
bil discriminis a-
in re qui tandem
eo manifesta & p-
nam? Nam cum
imperio Principi
illa gaudebat, a-
nebat, meque
monebat, ac ne-
nem veritas su-
substantia ac cor-
latus, perpetrari
meritum, ac ne
abjicerem ac co-
mandatis quide-
tum munus non
Sed imperanti re-
difficultatis intel-
quacunque velu-
rum preces ad-
dum idoneae su-
eam rem sum in-
comitatum, &
nec non habi-
quodidanium; u-
haecenus rebus
splendoris plena
per hujus rei in-
cipit. Non qu-
magnitudine su-
per imperitia m-
facultates potius
utentibus comm-
ita ab recto usu

pretio comparari: sed divina quadam ac meliori bonorum virorum sorte quaeritur, quæ ultro iisdem aspiret ac faveat. Cujusmodi mihi cum ab Imperatore jam inde a puero divinitus adfuisset, posteaque prope modum excidisset, salvum mihi rursus atque incolume permansit; postquam Imperatrix falsas illas & absurdas suspiciones refutasset, & autoritate sua compescuisset. Quas cum illa penitus discussisset, & vitam meam tanquam evidens ejus rei argumentum attulisset, postquam Imperatori e Græcia me ipsum arcessenti parui, num me tandem in eo statu dereliquit, quasi non magno mihi præsidio opus esset, utpote cui nihil discriminis ac periculi superesset? Qua in re qui tandem jure facere possum, si adeo manifesta & præclara silentio prætermittam? Nam cum de communicando mihi imperio Principis sententia ferretur, mirifice illa gaudebat, ac musicum quiddam accinebat, meque bono ut animo essem admonebat, ac ne tanti muneris amplitudinem veritus suscipere detrectarem, neve subrustica ac contumaci audacia nimium elatus, perperam hominem tam bene de me meritum, ac necessariam ejus petitionem abjicerem ac contemnerem. Atque ego mandatis quidem illius parebam, etsi tantum munus non adeo sponte sustinerem. Sed imperanti resistere plenum negotii ac difficultatis intelligebam. Nam qui omnia quæcunque velint extorquere possunt, horum preces ad persuadendum ac flecendum idoneæ sunt. Igitur posteaquam in eam rem sum inductus, atque & vestem, & comitatum, & usitata studia commutavi, nec non habitationem ipsam, victumque quotidianum; ubi ex obscuris ac tenuibus hæctenus rebus omnia mihi majestatis ac splendoris plena successerunt; tum mihi præ hujus rei insolentia perturbari animus cœpit. Non quod præsentium bonorum magnitudine stuperet; nam neque ista præ imperitia magna esse judicabam; sed facultates potius quasdam, quæ ut recte utentibus commodi plurimum adferrent, ita ab recto usu aberrantibus nocerent, &

A αὐτὴν ἐντεῦθεν πείατο, θεία δέ τιμι καὶ κρείττονι μοίρᾳ ἀνθρώπων ἀγαθῶν συμπροθυμημένων. Ὅ δὴ καὶ ἐμοὶ παρὰ βασιλέως παιδί μὲν ὑπῆρξε κατὰ θεόν, ὀλίγος δὲ οἴχεος δεῖσαν ἀπεσώθη πάλιν τῆς βασιλίδος ἀρνήσεως, καὶ ἀπειργασίας τὰς ψευδεῖς καὶ ἀλλοιοῦτας ὑποψίας. αἷς, ἐπειδὴ παντελῶς ἐκεῖνη διέλυσεν, ἐναργεῖ τεκμηρίῳ τῆ βίῳ τῶ μῶ χρωμένη, καλῶν δὲ αὐτῆς τῆ βασιλέως ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος ὑπήκχον, ἄρα ἐνταῦθα κατέλιπεν, ὡς ἐκ ἐτι πολλῆς βοηθείας, ἅτε ἐδενός ὄντος ἐν μέσῳ δυσχερῆς, ἐδὲ ὑπόπτως, δεόμενον; Καὶ πῶς ἂν ὅσια δρῶν ἔτως ἐναργῆ καὶ σεμνὰ σιωπῶν καὶ ἀποκρύπτων; κυρμένης τε γὰρ ἐπ' ἐμοὶ τῆ βασιλέως ταυτησί τῆς γνώμης διαφερόντως ἠφραίνετο, καὶ σιωπήχει μισικόν, παρρεῖν κελεύσασα. καὶ μήτε τὸ μέγεθος δείσαντα τῶν δεδομένων ἀρνείσθαι τὸ λαβεῖν μήτε ἀγροίκῳ ἢ λίαν αὐθάδει χρησάμενον παρρησία, φαύλως ἀτιμάσαι ἢ τοσαῦτα ἐργασάμενον ἀγαθὰ, τὴν ἀναγκαίαν αἴτησιν. ἐγὼ δὲ ὑπήκχον ἔτι τῆτος γε ἡδέως σφόδρα ὑπομένων. ἄλλως δὲ ἀπειθεῖν χαλεπὸν ὄν σφόδρα ἠπιστάμην. οἷς γὰρ ἂν ἐξῆ πράττειν ὅ, τι ἂν ἐδέλωσι σὺ βία, ἢ πρὸς δεόμενοι δυσωπεῖν ἢ πείθειν ἀρκῆσιν. Οὐκ ἔν ἐπειδὴ μοι πειθεῖντι γέγονε, καὶ μεταβαλὼν ἐσθῆτα καὶ θεραπείαν, καὶ διατρεῖδας τὰς σωήθεις, καὶ τὴν οἰκισιν ὅ αὐτὴν, καὶ διαίταν, πάντα ὅγκως πλέα καὶ σεμνότητος ἐκ μικρῶν, ὡς εἰκός, καὶ φαύλων τῶν πρὸθεν ἐμοὶ μὲν ὑπὸ ἀηθείας ἢ ψυχῆ διαταράττετο ἔτι τὸ μέγεθος ἐκπληττομένῳ τῶν παρόντων ἀγαθῶν. σχεδὸν γὰρ ὑπὸ ἀμαθίας ἐδὲ μεγάλα ταῦτα ἐνόμιζον. ἀλλὰ δυνάμεις τινὰς χρωμένοις μὲν ὀρθῶς σφόδρα ἀφελίμης, ἀμαρτάνουσι δὲ περὶ τὴν χρῆσιν βλαβεράς, καὶ οἰκοῖς

voss. γο. *Ann. 15, 813*

voss. καὶ αὐθάδει

734. 140. 2. 13

Q

οἴκοις ἢ πόλεσι πολλὰς μυρίων αἰτίας
Voss. πα- Συμφορῶν. παραπλήσια δὲ ἐπεπόν-
ραπλή- θειν ἀνδρὶ σφόδρα ἀπείρω ἠνιοχικῆς
σιον ἔχοντι, καὶ εὐδὲ ἐθελήσαντι ταύτης
Voss. καὶ μελαλαβεῖν τῆς τέχνης. εἶτα ἀναγκα-
 ζομένῳ καλῶ καὶ γενναίῳ κομίζεν ἄρ-
 μα ἠνίοχ, πολλὰς μὲν ξυωρίδας,
 πολλὰ δὲ οἶμαι τέτρωρα τρέφοντες,
 καὶ ἅπασιν ἐπιβεβηκότες διὰ γεν-
 ναϊότητα φύσεως, ἢ ῥώμην ὑπερβάλ-
 λουσιν, ἔχοντες οἶμαι τὰς ἠνίας πάν-
 των ἐγκρατῶς, εἰ καὶ ἐπὶ τῆς μιᾶς ἀν-
 τυγῶ βαίνοι, εἰ μὴν αἰεὶ γέ ἐπ' αὐτῆς
 μένοντες, μεταφερομένους δὲ πολλὰς
 ἔνθεν ἐκεῖσε, ἢ ἀμείβοντες δίφρων ἐκ
 δίφρων, εἰ ποτε τῶν ἵππων κλονημένους, ἢ
 καὶ ὑβρίσαντας ἀσφοίτο. ἐν δὲ δὴ τοῖς
 ἄρμασι τοῖσδε κεντημένους τέτρωρον ὑ-
 πόαμαθίας, καὶ θράσους ὑβρίζον, πιεζό-
 μενον τῇ συνεχεῖ ταλαιπωρίᾳ, καὶ τῶ
 θράσους εὐδέντι μᾶλλον ἐπιλαθόμενον,
 ἀγριῶνον δὲ αἰεὶ, ἢ παροξυνόμενον ὑπὸ
 τῶν συμφορῶν ἐπὶ τὸ μᾶλλον ὑβρίζειν,
 καὶ ἀπειθεῖν, ἢ ἀντιτείνειν, εἰ δεχόμενον
 ἄλλως ἐπὶ τὸν ἠνίοχον πορεύεσθαι ἄλλ'
Voss. χα- εἰ μὴ ἢ αὐτὸν ὁρώη διατέλεις χαλε-
λεπαῖνοι. παύοντα, ἢ τόγε ἐλαττον, σολὴν ἐν ἠνιο-
 χικῆν ἀνθρώπον φέροντα, εἴτως ἐστὶν ἀ-
 λόγισον φύσει. Ὁ δὲ, οἶμαι, παραμυ-
 θέμενος αὐτῶ τὴν ἄνοιαν ἀνδρα ἐπέ-
 σησε, δὲ φέρειν τὴν τοιαύτην ἐσθῆτα,
 καὶ σχῆμα περιβαλὼν ἠνίοχου σεμνῶ, καὶ
 ἐπισημόν. ὅς εἰ μὲν ἄφρων εἴη παν-
 τελῶς ἢ ἀνόητος, χαίρει ἢ γέγηθε, καὶ
 μετέωρος ὑπὸ τῶν ἱματίων, καθάπερ
 πτερῶν ἐπαίρεται. συνέσεως δὲ εἰ ἢ ἐπὶ
 σμικρὸν μετέχοι, καὶ σώφρονος ἢ,
 σφόδρα εὐλαβεῖται

εἰς δι. π. κ. κ. ε.

α. 11. 23. 34. 467.

Μήπως αὐτὸν τε τρώσῃ, σὺνθ' ἄρ-
 ματα ἄξῃ.
 καὶ τῶ μὲν ἠνίοχῳ ζημίας, αὐτῶ δὲ αἰ-
 σχρᾶς, καὶ ἀδόξου συμφορᾶς αἰτίος γένη-
 ται. Ταῦτα ἐγὼ ἐλογιζόμενον ἐν νυκτὶ
 βεβληῶν καὶ δι' ἡμέρας κατ' ἐμαυτὸν

A infinitas cum familiis tum civitatibus plenis-
 que calamitates consciscerent. Verum per-
 inde me habebam ac qui aurigandi mini-
 me peritus, ne attingere quidem eam ar-
 tem velit; & tamen ad egregii atque illu-
 stris cuiuspiam aurigæ currum regendum
 cogatur, qui bigas multas & quadrigas nu-
 triat, & eas omnes præ generosa naturæ suæ
 indole & excellenti robore conscendat;
 itemque omnium fræna firmiter contineat,
 tametsi unius in currus orbe resideat: non
 ita tamen ut in eodem semper maneat, sed
 B inde illuc sæpius commigret, atque ex cur-
 ru alterum in currum transcendat, si quan-
 do laborantes equos aut reluctantes ani-
 madverterit. Porro idem ille in eorum
 curruum numero quadrigas unas habeat,
 quæ propter indocilitatem atque audaciam
 contumacius resistant: ac licet fatigatione
 continua premantur, nihilo tamen magis
 audaciam suam deponant; sed ærumnis
 ipsis ferociores reddantur, & ad reluctan-
 dum magis, & recalcitrandum, ac detre-
 ctandum imperium excitentur; quæ non-
 nisi præsentem aurigam progredi velint: sed
 C nisi hunc perpetuo videant, aut saltem
 quemlibet alium aurigæ vestibibus indutum,
 indignentur ac fremant, tanta est illarum
 naturæ vecordia. At ille earum, opinor,
 insanix consulens, certum iis hominem
 præfecit, quem ejusmodi vestibibus induit,
 & gravis ac scientis aurigæ cultum accom-
 modavit. Qui si prorsus desipiat atque
 D insaniat, gaudet nimirum & exultat, ac ve-
 stium tanquam pennarum pulchritudine
 superbus extollitur; sin prudentiæ ac mo-
 destiæ vel minimum habeat, hoc ipsum
 non mediocriter verebitur

*Ne sese obledat forsan, currumque
 refringat:*

unde & aurigæ jacturam, & sibi turpem
 atque ignominiosam calamitatem arces-
 sat. Hæc ego dies noctesque cogitans
 atque apud me considerans, tristis ibam
 ac mœ-

ac merore con-
 vere divinus In-
 ac verbis hono-
 cans, partem a-
 navit; tum
 qua re & ani-
 lize erga me
 testimonium d-
 in illius conspe-
 vifus sum quod
 templo simulacr-
 re & animus pu-
 in terram defixi
 la esse animo ju-
 inquit, jam a no-
 bene volente p-
 modo fidem in-
 Hæc ego fere ab-
 nim pluribus ve-
 lms oratoribus
 pollet instituire.
 ita salutarem, v-
 plammet castitat-
 hi videbar; adco-
 vis erat, & in ar-
 bat. Vultis igitu-
 eta sunt, ejusque
 tm ac per parte-
 cogestis in unum
 dum hæc ipsa tum
 veria percussimus
 meis familiaribus
 que mihi nuptias
 dixerit? Sed v-
 a mihi collator
 cupis,
 B tripodas sept-
 libetes viginti.
 volus effutire
 an injucundum
 patem ab ea coll-
 and vos facere, c-
 dms fuisse video
 priorum, atque op-

ac mœrore contractus. Sed eximius ille ac vere divinus Imperator, primum factis ipsis ac verbis honore me afficiens, & gratificans, partem aliquam illius molestiæ sublevavit; tum Imperatricem salutare iussit; qua re & animum nostrum confirmaret, & suæ erga me fiduciæ singulare quoddam testimonium daret. Itaque ubi primum in illius conspectum prodii, repente mihi visus sum quoddam velut collocatum in templo simulacrum castitatis intueri. Quare & animus pudore suffusus, & oculi diu in terram defixi manebant, donec bono illa esse animo iussit: & partem quidem, inquit, jam a nobis accepisti, partem Deo bene volente postmodum accipies, dummodo fidem in nos ac justitiam præstes. Hæc ego fere ab illa tum audiui: neque enim pluribus verbis usa est, etsi præstantissimis oratoribus nihilo deteriores orationes posset instituire. Quamobrem cum eam ita salutarem, vehementer obstupui, & ipsammet castitatem loquentem audisse mihi videbar; adeo benigna illius vox & suavis erat, & in auribus meis defixa permanebat. Vultis igitur quæ ab illa deinceps facta sunt, ejusque in me beneficia, singillatim ac per partes explicemus? An potius congestis in unum omnibus, quemadmodum hæc ipsa tunc contulerit, simul universa percurramus? quotnam nimirum ex meis familiaribus beneficiis affecerit, utque mihi nuptias cum Imperatore conciliaverit? Sed vos donorum forsitan ab ea mihi collatorum numerum audire cupitis,

Et tripodas septem, atque auri bis quina talentis,

& lebetes viginti. Sed de ejusmodi rebus verbosius effutire non vacat. Quanquam non injucundum fortassis fuerit unius cujusdam ab ea collati muneris mentionem apud vos facere, quo mihi præ cæteris delectatus fuisse videor. Etenim libros Philosophorum, atque optimorum Historicorum, &

A *περισκοπόμενος, σπίνης ὧν αἰεὶ καὶ σκυθρωπός. ὁ γενναῖος δὲ καὶ βῆσις ἀληθῶς Αυτοκράτωρ ἀφῆρειτι πάντας τῶν ἀλγεινῶν, ἔργοις καὶ λόγοις τιμῶν καὶ χαριζόμενος. τέλος δὲ τὴν βασιλίδα προσεπέειν κελεύει, θάρσος τε ἡμῖν ἐνδιδεῖς, καὶ τῆσφόδρα πιστεύειν γενναῖον εὐμάλα παρέχων γνώρισμα. Ἐγὼ δὲ ἐπειδὴ πρῶτον" εἰς ὄψιν ἐκείνης ἦλθον, ἐδόκην μὲν ὡσπερ ἐν ἱερῷ καθιδρυμένον ἄγαλμα σωφροσύνης ὄραν αἰδώς δὲ ἐπέειχε τὴν ψυχὴν, καὶ ἐπέπηκτό μοι καλὰ γῆς τὰ ὄμματα συχνὸν ἐπιεικῶς χρόνον ἕως ἐκείνη θάρρειν ἐκέλευε. καὶ τὰ μὲν, ἔφη, ἤδη παρ' ἡμῶν ἔχεις: τὰ δὲ καὶ ἔξεις σὺν θεῷ, μόνον εἰ πισὸς καὶ δικαῖος εἰς ἡμᾶς γένοιο. Τοσαῦτα ἤκιστα σχεδὸν ἔδδ' ἡ αὐτὴ πλείον ἐφθέγγεσθαι, καὶ ταῦτα ἐπισαμένη τῶν γενναίων ῥητόρων ἔδδ' ἐν Φαυλοτέρῃσιν ἀπαγγέλλειν λόγους. ταύτης ἐγὼ τ' ἐντεύξεως ἀπαλλαγείς σφόδρα ἐθαύμασα καὶ ἔξεπεπλήγμην, ἐναργῶς δοκῶν ἀηκοῦναι σωφροσύνης αὐτῆς φθελγομένης. ἔτω πρῶτον ἢ αὐτῇ φθέγμα καὶ μείλιχον, ταῖς ἐμαῖς ἀκοαῖς ἐγκαθιδρυμένον. Βέλεσθε ἔντα μετὰ ταῦτα πάλιν ἔργα, καὶ ὅσα ἔδρασεν ἡμᾶς ἀγαθὰ καθ' ἕκαστον λεπτεργῶντες ἀπαγγέλλωμεν; ἢ τόγε ἐντεύθειν ἀθρόως ἐλόντες καθ' ἀπερ ἔδρασεν αὐτῇ, πάντα ὁμῶς διηγησόμεθα; ὅπόσους μὲν εὐ ἐποίησε τῶν ἐμοὶ γνωρίμων, ὅπως δὲ ἐμοὶ μετὰ τῆσφόδρα λέως τὸν γάμον ἤρμοσεν. ὑμεῖς δὲ ἴσως ποθεῖτε καὶ τὸ καλὰ λογον ἀκέρην τ' δώρων,*

Ἐπὶ ἀπίρησ τριπόδας, δέκα δὲ χρυσοῖο τάλαντα, καὶ λέβητας εἴκοσιν. ἰαλλ' ἔμοι γολλῆ περὶ τῶν τοιούτων ἀδολεσχεῖν. Ἐνδὲ δὲ ἴσως τῶν ἐκείνης δώρων τυχόν ἐκ ἀχαρεῖ, καὶ εἰς ὑμᾶς ἀπομνημονεῦσαι, ὡς μοι δοκῶ καὶ αὐτὸς σφόδρα ἠδῆναι διαφερόντως. βίβλας γὰρ φιλοσόφων, καὶ συγγραφέων ἀγαθῶν, καὶ ῥητόρων πολλῶν

Voss. ἐπι σκοπῶν

Voss. παρ' ἡμῶν ἤδη

Iliad. I. 9v. 122-123.

πολλῶν καὶ ποιητῶν, ἐπειδὴ παντελῶς ὀλίγας οἰκοθεν ἔφερον, ἐλπίδι καὶ πόθῳ τῶ πάλιν οἰκαδε ἐπανελθεῖν τὴν ταχίστην ψυχαγωγέμεν, ἔδωκεν ἀθρόως τοσαύτας, ὥστε ἐμὲ μὲν ἀποπλησσαι τὴν ἐπιθυμίαν, σφόδρα ἀκορέτως ἔχοντ' ἔπρὸς ἐκεῖνα σωσσίας. Μυσσεῖον δὲ Ἑλληνικῶν ἀποφῆναι βιβλίων ἔκρητι τὴν Γαλατίαν, καὶ τὴν Κελτίδα. τῆτοις ἐγὼ προσκαθήμεν συνεχῶς τοῖς δώροις, εἶποτε σχολὴν ἀγοίμι, καὶ ἔστιν ὅπως ἐπιλανθάνομαι τ' χαρισάμενης. ἀλλὰ καὶ στρατευομένῳ μοι, ἐν γέ τοι πάντως ἔπετα, οἷον ἐφόδιον τ' στρατείας, πρὸς αὐτὸ πάλαι ξυγκείμενον. Πολλὰ γὰρ δὴ τῆς τῶν παλαιῶν ἔργων ἐμπειρίας ὑπομνήματα. ξυὺ τέχνη γραφέντα τοῖς ἀμαρτῆσι διὰ τὴν ἡλικίαν τ' αὐτόπτου πάλαι ξυγκείμενον ἰσχυρῶς.

πρὸς τοῦτο εἶπε πρὸς αὐτὸ τοῦτο Ἰουλιανὸν 42, ἡ αὐτὴ ἐπιμνηστικὴ πρὸς αὐτόπτου πάλαι ξυγκείμενον ἰσχυρῶς.

ἡ δὲ μισρα

ἡ δὲ τῶν χαίροι

παῖδες ἀνὴρ ἡγεμόνας

A Oratorum quamplurimorum, ac Poëtarum (quod paucos admodum e patria mecum attulissem, quoniam brevi revisendæ domus spes me ac desiderium sustentabat) libros, inquam, tot illa mihi dono dedit, ut cupiditatem omnem meam expleret, quæ illorum lectione satiari non poterat: Galliam vero ac Germaniam Græcorum mihi librorum museum efficeret. Quibus ego donis assidue defixus, quotiescunque per otium licet, ejus unde ista accepi oblivionem capere non possum. Quinetiam si B quando in expeditionem proficiscor, unum ex iis aliquem velut militiæ commeatum exporto, qui ad hoc ipsum accommodate scriptus olim fuerit. Multa quippe veterum prudentiæ atque experientiæ monumenta cum arte scripta claræ & manifestæ rerum olim gestarum effigiem exhibent iis, qui per ætatem spectare ipsi nequiverint. Ex quo factum est, ut juvenes plerique majorem quam senes multi mentis atque animi canitiem haberent: quodque unum hominibus ex senectute bonum suppetere videtur, experientia rerum, cujus beneficio prudentius aliquid juvenibus senex dicere potest, hanc juvenibus, qui quidem negligentes non fuerint, monumenta illa conciliant. Sed inest præterea in his egregia quædam morum institutio: dummodo aliquis optimos quosque viros, & orationes, & facta, velut exemplaria sibi proponens artifex, ad ea fingere animum suum, & ad libros ac sermones accommodare noverit. Ab quibus nisi omnino sit alienus, sed vel minima D ex parte eorum in se similitudinem possit exprimere, non parvum inde fructum reportet. Quod cum ego sæpius apud me cogito, non absurdam in his institutionem ac disciplinam colloco; & quoties in militiam abeo, tanquam necessaria cibaria mecum illa defero, quorum multitudinem temporis ratio moderatur. Verum nihil fortassis attinet illorum præconium, aut quæ inde bona derivari possint, scripture ista proficui; quin hoc potius convenit, ipsius doni pretio

pretio ac digno dedit, non a conditione re... res ac varietate thesaurus ac... cis & minimis illic admodum... tere. Neque... ris agricolam, ere vellet, virg... tit, tum ubi v... nem, dolabran... vitem alligaret... retur, & imper... contingerent: vellet obtinueri... repleat, neque... quam iis offerat... dium liberales a... porro vel pasto... nique captarium... tum dixerit, qu... lecto & herba... se benignos ac... quamplurima... bulum ac diver... que vero ver a... fementorum pe... aliquid, vel cal... tat, per quos p... ta fuerint. Igitur... que velut educa... ductoribus ind... mento copioso... rum monument... & tamen omni... vobis tandem e... um desiderare... um in pretio e... norem illi pra... quod hujus in... gram repende... tualem illum sa... quo multa cum l... a. Nam cum o...

pretio ac dignitate perspecta, ei, quæ id mihi dederit, non alienam gratiam ab hujus doni conditione rependere. Qui enim elegantes ac varietate maxima refertos librorum thesauros acceperit, non iniquum est paucis & minime bonis verbis, imperite ac rustice admodum conscriptis, prædicationem texere. Neque enim gratum hunc esse dixeris agricolam, qui cum seminarium instituere vellet, vitigineos furculos ab vicinis petiit; tum ubi vineam excitare cœpit, lignonem, dolabram, ac demum arundinem qua vitem alligaret ac fulciret, ut & ista sustineretur, & suspensi racemi glebam minime contingerent: cæterum postquam ea quæ vellet obtinuerit, Bacchi se munere solum repleat, neque ex racemis aut musto quicquam iis offerat, quos ad agriculturæ subsidium liberales ac prolixos habuerit. Neque porro vel pastorem, vel bubulcum, vel denique caprarium probum quispiam ac gratum dixerit, qui per hiemem, cum & ipse tecto & herba pecus indigeret, amicos in se benignos ac liberales expertus sit, qui quamplurima sibi dederint, & abunde pabulum ac diversoria suppeditarint; simulatque vero ver aut æstas appetierit, bene de se meritorum penitus obliviscatur, nec lactis aliquid, vel casei, vel rei alterius iis imperiat, per quos peritura alioqui pecora servata fuerint. Igitur qui disciplinas qualescumque velut educans, juvenis adhuc multis ductoribus indigeat; inprimis autem alimento copioso ac sincero, quod ex veterum monumentis percipitur, opus habeat; & tamen omnibus illis simul careat; num vobis tandem exiguum quoddam præsidium desiderare videtur, aut parvo apud eum in pretio esse debet, qui ad ea se adiutorem illi præbuerit? ac forsitan non est quod hujus in se voluntatis ac meritorum gratiam rependere conetur? *Nunquam vero Thalem illum sapientum facile principem, a quo multa cum laude dicta accepimus, audiat.* Nam cum eum interrogaret quispiam,

Ατυχὸν ἐκ ἀλλοτρίαν τῆ δοθέντος τῆ χαρισσαμένη. λόγων γὰρ ἀσειῶν ἢ παντοδαπῶν θησαυρῶν τῶν ἐν ταῖς βίβλοις τὸν Ἰσοκράτη. 40. δεξάμενον, ἐκ ἀδικῶν διὰ σμικρῶν καὶ Φαύλων ῥημάτων, ἰδιωτικῶς ἢ ἀγροικῶς ἀγὰν ξυγκειμένων, ἀδὲν εὐφημίαν. Οὐδὲ γὰρ γεωργὸν φήσεις εὐγνώμονα, ὃς καταφυτεύειν μὲν τὴν φυταλίαν ἀρχόμενος, κλήμαλα ἤγει παρατῆ γειτόνων· εἶτα ἐκτρέφει τὰς ἀμπέλους, δι- κελαν, ἢ αὐτῆς σμινύην. καὶ τέλει ^{Voss.} σμινύην ^{σμινύην}

Β ἤδη κάλαμον ὃ χρηρὸν προσδεδέσθαι, καὶ ἐπικείσθαι τὴν ἀμπελον· ἵνα αὐτῆ τε ἀνέχηται, ἢ οἱ βότρυες ἐπηρτημένοι μηδαμῶς ψαύωσι τῆς βάλου. τυχόντα δὲ ὧν ἐδεῖτο μόνον ἐμπίπλασθαι τῆ Διονύσου τῆς χάριτος, εἰ δὲ τῶν βοτρυῶν, εἰ δὲ τῆ γλεύκος μεταδιδόντα τῆτοις, ὧν πρὸς τὴν γεωργίαν ἔτυχε προθύμων. ἐκὼν εἰ δὲ νομέα ποιμνίων, εἰ δὲ βυκολίων, εἰ δὲ μὴν ἀπολλίων ἐπεικῆ, ἢ ἀγαθὸν, καὶ εὐγνώμονα φήσεις, ὃς τῆ μὲν χειμῶνος, ὅτε αὐτῶν ἐγένετο, καὶ πῶας ἐδεῖτο τὰ βο- ^C σκήμαλα, σφόδρα ἔτυχε προθύμων τῆ φίλων, πολλὰ μὲν αὐτῶ ξυμποριζόντων, καὶ μεταδιδόντων τροφῆς ἀφθόνου, ἢ καλαγωγίων ἤρος δὲ οἶμα, ἢ θέρους φανέντων, μάλα γενναίως ἐπιλαθόμενον ὧν εὐπάθοι, ἔτετε γάλακτος, ἔτετε τῶν τυρῶν, ἔτετε ἄλλου τῆ μελαδιδόντα τῆτοις, ὅφ' ὧν αὐτῶ διεσώθη ἀπολλύμενα ἂν ἄλλως τὰ θρέμματα. "Ὅσις ἐν λόγῳ ὅποιος ἐν τρέφῳν, νέος μὲν αὐτῶς ἢ ἡγεμῶν πολλῶν δεόμενος, ^{f. ἡγεμόνων} τροφῆς δὲ πολλῆς ἢ καθαρῆς τῆς ἐν τῶν ^D παλαιῶν γραμμάτων, εἶτα ἀθρόως πάντων δεηθείη· ἄρα ὑμῶν μικρῆς δεῖσθαι βοηθείας δοκεῖ ἢ μικρῶν αὐτῶ γεγονεν ἄξιός ὁ πρὸς ταῦτα" συμβαλλόμενος; ^{Voss. συλλαμβανόμενος} καὶ τυχὸν ἐχρηρῆσαι χάριν ἀποθίνεν αὐτῶ τῆς προθυμίας καὶ τῶν ἔργων; ^{Voss. ὁ αὐτῶν} ἀλλὰ μή ποτε τῆ Ὁαλῆν ἐκείνον τῶν σοφῶν τὸ κεφάλαιον, "εἰ τὰ ἐπαινόμενα ^{ὁ αὐτῶν} ἀκηκόαμεν. ἐρομένους γὰρ τιμῶς ὑπερῶν ^{ὁ αὐτῶν} εἰ μὰ θεὸν ^{quid si mile.}

Q ij

τις ἀρτιού τοις λόγοις
μονίς Ἰουλιανῶν 43.

ἔμαθεν ὁπόσον τινα χρεὶ καταβαλεῖν
 μοθόν· ὁμολογῶν, ἔφη, τὸ παρ' ἡμῶν
 μαθεῖν, τὴν ἀξίαν ἡμῶν ἐπίσεις. εἰδὼν κὲ
 ὅσις διδάσκαλος μὲν αὐτὸς ἔγεγονε,
 πρὸς τὸ μαθεῖν ὃ καὶ ὅτιδ' ἔσωην ἐγνα-
 το, ἀδικοῖτ' ἂν εἰ μὴ τυγχάνει τῆς χά-
 ρις, καὶ τῆς ἐπὶ τοῖς δοθεῖσιν ὁμολο-
 γίας, ἣν δὴ κὲ ὁ σοφὸς ἀπαιτῶν φαίνε-
 ται. εἶεν. ἀλλὰ τῆτο μὲν χαρίεν καὶ σε-
 μνὸν τὸ δῶρον χρυσίον ὃ καὶ ἀργύριον
 εἰδὲ ἐδεόμην ἐγὼ λαβεῖν, εἰδὲ ὑμᾶς δὴ
 ὑπὲρ τῆτων ἡδέως ἂν ὀχλήσαμιν. Λό-
 γον ὃ ὑμῶν εἰπεῖν ἐθέλω, μάλα δὴ τινας
 ὑμῶν ἀκοῆς ἀξίον, εἰ μὴ τυγχάνομεν ἀ-
 πειρηνοτέες πρὸς τὸ μῆναι τῆς ἀδολε-
 σχίας. τυχόν ὃ εἰδέντων ῥηθέντων ἀκρο-
 ῶν. εἰδὲ σὺν ἡδονῇ, ἄτε ἀνδρῶς ἰδιώτης, κὲ
 σφόδρα ἀμαθῆς λόγων, πλάζειν μὲν
 εἰδέν, εἰδὲ τεχνάζειν εἰδότης, φράζοντος
 δὲ ὅπως ἂν ἐπιή τάληθές. ὃ ὃ δὴ λό-
 γος ἔσχεδὸν περὶ τῆ παρόντων ἐστὶ. Φή-
 σσι γὰρ οἶμαι, πολλοὶ, παρὰ τῶν μα-
 καρίων σοφιστῶν ἀναπειθόμενοι, ὅτι ἄ-
 ρα μικρὰ καὶ φαῦλα πράγματα ἀνα-
 δεξάμενος, ὡς δὴ τι σεμνὸν ὑμῶν ἀπαγ-
 γέλλω. τῆτο ὃ εἰ φιλονεικῶντες πρὸς τῆς
 ἐμῆς λόγους, εἰδὲ ἐμὲ τῆς ἐπὶ αὐτοῖς ἀ-
 φαιρέσθαι δόξης ἐθέλοντες ἴσως ἂν εἰ-
 ποιεν. ἴσασιν γὰρ σαφῶς, ὅτι μῆτε ἀντί-
 τεχνος εἶναι βέλομαι τοῖς ἐκείνων λό-
 γοις τῆς ἐμαυτῆ παρατιθείς μῆτε
 ἄλλως ἀπεχθάνεσθαι ἐκείνοις ἐθέλω.
 ἀλλ' εἰ οἶδα ὅν τινα τρόπον ἔμεγάλα
 λέγειν ἐκ παντὸς ὀρεγόμενοι, χαλεπῶς
 ἔχουσι πρὸς τῆς μὴ τὰ κείνων ζηλῶντας,
 καὶ δι' αἰτίας ἀγνοῶν, ὡς καθ' αἰετὸν τας
 τῆν τῶν λόγων ἰσχυρῶν. μόνον γὰρ εἶναι
 τῶν ἔργων ζηλωτὰ φασιν, καὶ σπερδῆς
 ἀξία, κὲ πολλῶν ἐπαίνων, ὁπόσα διὰ μέ-
 γεθος ἤδη τισὶν ἀπίστα ἐφάνη. Ὅποια
 δὴ τινα τὰ περὶ τῆς Ἀσσυρίας ἐκείνης
 γυναικός, ἢ μεταβαλῆσα, καθ' ἀπερ-
 ρεῖθρον εὐτελές, τὸν διὰ τῆς Βαβυλῶ-
 νος ποταμὸν ῥέοντα βασιλεία τε

γ. γὰρ
 γ. εἰδὲ
 γ. οἶμαι
 γ. οἶμαι

A quantam mercedem pro eo quod didicerat
 persolveret? tu si a me, inquit, didicisse fa-
 tebere, justum mihi præmium persolveris.
 Quamobrem qui, tametsi non docuerit ipse,
 aliquid tamen ad discendum contulerit, pla-
 ne injuriam accipiat, nisi vicissim gratiam
 & accepti muneris agnitionem ab altero re-
 portet: id quod vir ille sapiens postulasse
 sibi videtur. Sed hæc missa faciamus. Ita-
 que jucundum illud munus ac magnificentum
 fuit. Etenim aurum argentumve nec opta-
 vi unquam accipere, neque vobis ejusmo-
 di prædicandis donis libenter obstrepam.
 Illud itaque potius exponam, quod vobis
 auditu scio fore gratissimum, nisi mea vo-
 bis loquacitas ac prolixitas satietatem attu-
 lerit. Nam fortasse ne ea quidem, quæ hac-
 tenus dicta sunt, libenter audistis, ut quæ
 rudi ab homine imperitoque profecta sunt;
 qui nulla in re fallere, aut artificiose tracta-
 re noverit, sed qui vera omnia, utcumque
 in animum venerint, loquatur. Verum
 quod modo dicere cupio a suscepta oratio-
 ne non abhorret. Nonnulli enim a beatis
 Sophistis persuasi forsitan dixerint: exiguas
 me res & contemnendas oratione tractan-
 tem, vobis tanquam ingens aliquid & ma-
 gnificum proponere. Quod non eo ani-
 mo dicturi sunt, ut adversus orationem me-
 am contendant, mihi que gloriam illius at-
 que existimationem præripiant. Præclare
 enim hoc intelligunt, me neque cum illo-
 rum orationibus de artificio contendere, ac
 meas opponere; neque ullo pacto eorum
 in offensionem incurrere velle. Sed nescio
 D quomodo, cum magna quædam dicere
 modis omnibus affectent, iis succensent,
 qui non sese ad eorum institutum accom-
 modant, & eos accusant, quasi orationis
 vim ac pondus imminuant. Nam ea solum
 admiratione, studio, ac laudibus digna esse
 facta prædicant, quæ propter magnitudi-
 nem nonnullis olim incredibilia videbantur:
 qualia de Assyria illa fœmina narrantur, quæ
 fluvium illum, qui Babylonem dividit, qua-
 si exiguum quendam rivulum detorquens
 magnificam

magnificam in
 quam denuo
 de ea frequen
 tio, quod class
 instrueret, p
 lia in aciem
 murum excita
 rum, & quæ
 tur ceteræ id
 esse structuræ
 dicantur. Pra
 nior, & Rhodog
 merz occurrunt
 honeste ac decor
 dam gesserunt.
 quam maximam
 quæ propter pulc
 rebres non felici
 quandoquidem
 bellorum infanti
 sim præbuisse vo
 et cum ampla reg
 nisse. At qui ni
 re, ridiculus nimi
 qui neque in stu
 que magnificent
 sent. Vultus igit
 tum aliquis uxore
 potius similem, qu
 loqui nihil in hac
 pudicitiam, & amo
 tum ac filii curam
 quis quidem aut pe
 te potto militabu
 one per somnium
 tum etiam si quæ
 verba forent,
 hanc genas ma
 nisse loquebatur
 mundi facinorum
 tum inopia, ha
 tum præcipue dele
 tum expeditione
 tum poësim hūce
 z limpopere de

magnificam in solo regiam extruxit, & a-
 quam denuo super aggeres immisit. Nam
 de ea frequens extat apud scriptores men-
 tio, quod classē ter mille numero navium
 instrueret, peditum vero tricies centena mil-
 lia in aciem educeret: tum quod Babylone
 murum excitavit quingentorum fere stadio-
 rum, & quæ circa hanc urbem fossiones,
 aut ceteræ id genus magnificæ ac sumtu-
 osæ structuræ sunt, ab ea omnia perfecta
 dicuntur. Præter hanc Nitocris ætate ju-
 nior, & Rhodogune, ac Tomyris, & innu-
 meræ occurrunt aliæ, quæ non admodum
 honeste ac decore viriles se mirum in mo-
 dum gesserunt. Quinetiam nonnullas tan-
 quam maximarum rerum autores celebrant,
 quæ propter pulchritudinem illustres ac ce-
 lebres non felici admodum successu fuerunt:
 quandoquidem tumultus, ac diuturnorum
 bellorum infinitis nationibus virisque cau-
 sam præbuisse videntur, quotquot scilicet
 ex tam ampla regione par est conscribi po-
 tuisse. At qui nihil ejusmodi possit adfer-
 re, ridiculus nimirum existimatur; utpote
 qui neque in stuporem homines rapere, ne-
 que mirificum quiddam dicendo facere co-
 netur. Vultis igitur eos interrogemus, u-
 trum aliquis uxorem sibi vel filiam illarum
 potius similem, quam esse Penelopen velit?
 Atqui nihil in hac Homerus aliud, quam
 pudicitiam, & amorem conjugis, atque so-
 ceri ac filii curam prædicat. Ac ne de a-
 gris quidem aut pecore sollicita fuit: impe-
 rare porro militibus, aut concionem habe-
 re, ne per somnium quidem illa cogitabat.
 Quin etiam si quando apud juvenes facien-
 da verba forent,

*Ante genas mulier vittas redimita
 nitentes,*

modeste loquebatur. Neque vero aut e-
 jusmodi facinorum, aut illustrium ob ea
 mulierum inopia, hanc sibi laudandam Ho-
 merus præcipue delegit. Licebat enim A-
 mazonis expeditione studiosius describenda
 totam poesim hisce narrationibus implere,
 quæ summo opere delectare ac voluptatem

A ὠκοδόμησεν" ἐπὶ γῆς πάγκαλα, καὶ γε. ὑπε-
 μεθήκειν ὑπὲρ τῶν χωμάτων αὐθις. ὑ-
 πὲρ γὰρ δὴ ταύτης πολὺς μὲν λόγος,
 ὡς ἐναυμάχου ναυσὶ τρισχιλίας ἢ πε-
 ζῆ παρελάττετο, μυριάδας ὀπλιῶν τρι-
 ακοσίας ἀγχοσα, τότε ἐν Βαβυλωνί τῆς
 χ^θ ὠκοδομεῖ πεντακοσίων σταδίων μι-
 κρόν ἀποδέον, καὶ τὰ περὶ τὴν πόλιν ὀ-
 ρύγμαλα, καὶ ἄλλα πολυτέλη καὶ δα-
 πανηρὰ καλὰ σκευάσματα ἐκείνης ἔργα
 γενέσθαι λέγουσι. Νίτοκρις δ' ταύτης
 Β νεωτέρη, καὶ Ροδογένη, ἢ Τώμυρις, καὶ
 μυρίας δὴ τις ἐπιρρεῖ γυναικῶν ὄμιλος
 ἀνδριζομένων ἔλιαν εὐπρεπῶς τινὰς δ'
 ἤδη διὰ τὸ κάλλος περιβλέπτει, καὶ ὀνο-
 μασὰς γενομένας ἔσφοδρα εὐτυχῶς
 ἐπειδὴ ταραχῆς αἰτία, καὶ πολέμων
 μακρῶν ἔθνεσι μυρίοις καὶ ἀνδράσι, ὅ-
 σος εἰκὸς ἦν ἐκ τοσαύτης χώρας ἀθροί-
 ζεσθαι, γενέσθαι δοκῶσι, ὡς μεγάλων
 αἰτίας ὑμῶσι πράξεων. ὅς τις δ' τοῖστων
 εἶπεν ἔχει, καλὰ γέλασθαι" δοκεῖ
 εἶναι, ἄτε ἐκ ἐκπλήττειν, εἰ δὲ θαυμαλο-
 ποιεῖν ἐν τοῖς λόγοις σφόδρα ἐπιχρῆσθαι.
 Β βλεσθε δὲ ἐν ἐπανερῶν ἄλλοις, εἰ τις
 ἀλλοῦν γαμήλην ἢ θυγατέρα οἱ τοιαύτην
 εὐχέσθαι γενέσθαι μᾶλλον, ἢ τὴν Πηνελό-
 πην; καί τοι ἐπὶ ταύτης εἰδὲν Ὅμηρος εἶ-
 πειν" ἔχει πλέον τῆς σωφροσύνης, καὶ
 τῆς Φιλανδρίας, ἢ τῆς εἰς τ' ἐκέρων ἐπι-
 μελείας ἢ τὸν παῖδα. ἔμελε δ' ἄρα εἰδὲ
 τῶν ἀγρῶν ἐκείνη, ἔτε τ' ποιμνίων. στρα-
 τηγίαν δ' ἢ δημογορίαν, εἰδὲ ὄναρ ἐκείνη
 Δ πᾶρα σῆναί ποτε ἄλλα καὶ ὅποτε λέ-
 γεν ἔχερην εἰς τὰ μεράκια,

" Ἄντα παρειάων σχομένη λιπαρὰ Ὀδυσ. Α.
 κρήδεμνα, V. 334

πράως ἐφθέγγετο. καὶ ἐκ ἀπορῶν Ὅμη-
 ρος οἰμιατικῶν ἔργων, εἰδὲ ὀνομα-
 σῶν ἐπ' αὐτοῖς γυναικῶν, ταύτην ὑμνη-
 σε διαφροσύνης. ἔξην γὰρ αὐτῇ τὴν τῆς
 Ἄμαζονος Φιλοπίμωσ" πάνυ στρατείαν γε. παν-
 δηγησαμένω, τὴν ποιήσιν ἄπασαν ἐμ-
 πλῆσαι τοῖστων δηγημάτων τέρπειν εὐ-
 μάλα

Voss. hyst. h. m. a. m. t. h. g. l. g.

Voss. h. g.

Voss. εἶναι

Voss. εἶσχε

Voss. πα-

Voss. πᾶ-

Voss. εὐ-

indiciū, ac summa laude dignum, neminem interfecisse civium; neque pecunias eripuisse; nec injustum exilium irrogasse? Porro qui istiusmodi calamitatibus intercedens, sic tanquam egregius aliquis medicus, nequaquam id sibi satis esse ducit, si nemini causam aegritudinis afferat; sed nisi omnibus, quoad in se situm est, remedium & curationem comparet, nullum se arte dignum sua putat opus edidisse: isne pari & æquali laudum præconio vobis afficiendus videtur? Nihilone vero plius æstimandam censebimus vel rationem ipsam ac modum, vel potentiam, quæ cum illi facere quicquid voluerit permittat, nihil tamen omnibus, nisi quod cuique bonum est, velit ipsa consciscere? Hoc ego laudum omnium caput ac summam esse statuo; quamvis interim alia prædicationis argumenta sane quam admirabilia illustriaque suppetant. Quod si quis prætermisionem illam, quam dico, cæterorum, vanæ cuidam simulationi, & inani stolidæque ambitioni tribuat; minime is, opinor, nuperum illius Romam adventum, cum in expeditione esset Imperator, & prope Galliarum limitem Rhenum pontibus navigiisque transisset, falsum ac temere confictum esse suspicabitur. Hæc igitur, uti par est, enarrantem licebat Senatus populique mentionem facere; quem admodum ingenti cum gaudio illam exceperint, & alacriter obviam prodierint, & pro eo atque Imperatricem decebat, omni gratulatione profecuti sint. Ad hæc sumptuum magnitudo commemorari poterat: quàmque splendidi & magnifici fuerint: quantam in principes tribuum & populi centuriones pecuniæ vim expenderit. Mihi vero nec ulla rerum ejusmodi visa unquam est expetenda; neque divitias plus quam virtutem commendare volo. Etsi non me præterit, liberalem pecuniæ sumtum ad nonnullam pertinere virtutem. Verum longe hæc esse potiora judico; æquitatem animi, castitatem, prudentiam, & id genus alia; quæ in illa prædicans, cum alios complures, tum meipsum, & quæ in me illius

A "ἐπαίνεσθ' ἄξιον, τὸ μηδένα κτείνειν τ' πολίων, μηδὲ ἀφελῆσαι τὰ χρήματα, μηδὲ ἀδίκῃ φυγῇ περιβαλεῖν; ὅστις ὅτι πρὸς τὰς τοιαύτας συμφορὰς αὐτὸν ἀντιτάξας, καθάπερ ἰατρὸς γενναῖος ἔδαμῶς ἀποχερῆν ὑπέλαβεν αὐτῷ τὸ μηδενίνοσθ' αἰτίῳ γενέσθαι. ἀλλ' εἰ μὴ πάντα εἰς δυνάμιν ἴωτο, καὶ θεραπεύσει, ἔδεν ἄξιον τῆς αὐτῆς τέχνης ἔργον ὑπέλαβεν, ἄρα ὑμῖν δοκεῖ τ' ἴσων ἐπαίνων ἐν δίκῃ τυγχάνειν. Καὶ ἔδεν προτιμήσομεν ἔτε τ' τρόπον, ἔτε τὴν δύναμιν, ὑφ' ἧς ἔξεσι μὲν αὐτῇ δρᾶν ὅτι ἂν ἐθέλη, θέλει ὅτι ἄπασι τὰ γαθὰ; τὸτο ἐγὼ κεφάλαιον ἔπαυλὸς ἐπαίνεσθ' ποιῆσαι, ὅσα ἀπορῶν ἄλλων θαυμασίων εἶναι δοκῶντων καὶ λαμπρῶν διηγημάτων. Εἰ γὰρ δὴ τις τὴν περὶ τ' ἄλλων σιωπὴν ὑποπτεύσειεν, ὡς μάλα ἴσταν προσποίησιν, καὶ ἀλαζονείαν κενὴν, καὶ ἀυθάδη ἔτι περὶ τὴν ἔναγχος ἐπιδημίαν γενομένην αὐτῇ τὴν εἰς τὴν Ῥώμην, ὁπότε ἐσρατεύετο βασιλεὺς, ζεύγμασι καὶ ναυσὶ τ' Ῥῆνον διαβάς" εἰχστων Γαλατίας ὄρειων, ψευδῆ καὶ πεπλασμένην ἄλλως ὑποπτεύσει. Ἐξὴν δὴ ἔν, ὡς εἰκός, διηγεσμένω ταῦτα, ἔδην μεμνησθαι καὶ τ' γερασίας, ὅπως αὐτὴν ὑπεδέχετο σὺν χαρμοσῇ, πρῶθ' ὡς ὑπαντῶντες, καὶ δεξιέμενοι, καθάπερ νόμῳ βασιλίδας, καὶ τῶν ἀγαλαμάτων τὸ μέγεθος, ὡς ἐλευθέριον καὶ μεγαλοπρεπές· καὶ τ' παρασκευῆς τὴν πολυτέλειαν ὁπόσα τε ἐνεμετῶν φυλῶν τοῖς ἐπιστάταις, καὶ ἐκατοντάρχαις ἔπλήθους, ἀπαριθμήσασθαι. Ἀλλ' ἔμοιγε τ' τοιούτων ἔτε ἔδοξε πόλε ζηλωτὸν ἔδεν· ἔτε ἐπαινέειν ἐθέλω πρὸς τ' ἀρετῆς τὸν πλεῖστον. καί τοι ἔλεληθεν ἡ τῶν χρημάτων ἐλευθέριος δαπάνη μελέχσασθαι τινὶ ἀρετῆς. ἀλλ' οἶμαι κρεῖττον ἐπιείκειαν, καὶ σωφροσύνην, καὶ φρόνησιν, καὶ ὅσα δὴ ἄλλα περὶ αὐτῆς λέγων, πολλὰς μὲν καὶ ἄλλας, ἀτὰρ δὴ καὶ ἐμαυτὸν ὑμῖν, καὶ τὰ ἐπ' ἐμοὶ

Voss.
ἐπαίνων

Ann. 10, 10, 5. Cont.
Hic Romanus interbat
rum Eusebia rabli
nem anni 356 bello
Hamannus Rhoniam
f. a. g. 356 in h. h. h. h.
to Ann. 14, 10, 15, 4.
Hic oratio igitur
anno 357 in eunte
composita esse videtur.

R

πραχθέν.

πρῶτα παρῆγον μάρτυρα. εἰ δὲ οὐ καὶ ἄλλοι τὴν ἐμὴν εὐγνωμοσύνην ζηλοῦν ἐπιχειρήσειαν, πολλὰς ἔχει τε ἤδη, καὶ ἔξει τὰς ἐπαύτας.

Extant officia, in testimonium adduxi. Postremo si cæteris quoque grati in illam animi mei imitari placuerit exemplum; laudatores habet ea jam plurimos, & deinceps habitura videtur.

ΙΟΥΛΙΑΝΟΥ ΚΑΙΣΑΡΟΣ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΒΑΣΙΛΕΑ ΗΛΙΟΝ,
ΠΡΟΣ ΣΑΛΟΥΣΤΙΟΝ.

JULIANI IMP. IN REGEM SOLEM, AD SALVSTIUM.

ΛΟΓΟΣ Δ.

B

ORATIO IV.

ΠΡΟΣΗΚΕΙΝ ὑπολαμ-
βάνω τῶ λόγῳ τῶδε μά-
λισα μὲν ἀπασι,

— ὄσατε γαῖαν ἐπιπνεῖσθε τε καὶ ἔρπει

VM hanc universe congruere
omnibus orationem arbitror,

qua terram spirant, reptantque
per omnem,

Odys. Σ.
v. 130.

Voss. με-
τελλή-
φέναι

deest in
Voss.
MISS.

καὶ τὸ εἶναι, καὶ λογικῆς ψυχῆς, καὶ νῦν
"μετελλήφοντα" ἔχῃσι τῶν ἄλλων
ἀπάντων ἐμαυτῶ. καὶ γὰρ εἰμι βα-
σιλέως ὀπαδὸς ἡλίου. τὰ τε ἔχω μὲν
οἴκοι παρ' ἐμαυτῶ τὰς πίσεις ἀκρίβες ἑ-
ρας. ὁ δὲ μοι θεμὶς εἰπεῖν καὶ ἀνεμέσηλον
ἐντέτηκέ μοι δεινὸς ἐκ παιδῶν τ' ἀγῶν
τῶ θεῶ πρόβ. καὶ πρὸς τὸ φῶς ἔτω
δὴ τὸ αἰθέριον ἐκ παιδαρίῃ κομιδῇ τὴν
διάνοιαν ἐξισάμην. ὥς τε εἶς αὐτὸν
μόνον ἀτενὲς ὄραν ἐπεθύμην. ἀλλὰ καὶ εἰ
ποτε νύκτωρ ἀνεφέλθῃ, καὶ καθαρὰς αἰ-
θείας ἔσσης προέλθοιμι, πάντα ἀθρώως
ἀφείς, τοῖς ἑρανοῖσι προσείχον καὶ λη-
σι θιέτι ξυμεις ἔδεν εἰ τις λέγοι τι πρὸς
με, ἔτε αὐτὸς ἐμαυτῶ, ὅ, τι πράττοιμι
προσέχων ἐδόκην τε περιεργότερον ἔ-
χην πρὸς αὐτὰ, καὶ πολυπράγμων τις εἶ-
ναι. καὶ μέ τις ἤδη ἀσέμαλιν ὑπέλαβεν

quibus & esse, & ratione ac mente præ-
ditam animam habere concessum est:
tum mihi præ cæteris convenire statuo.
Etenim regis ego sum Solis affectator &
famulus. Cujus apud me domestica &
ad fidem certissima illa quidem argumenta
suppetunt; ex his vero, quod citra religionem
fas sit dicere, unum est ejusmodi. Mirum
me quoddam, & a prima insitum ætate, so-
larium radiorum desiderium tenet. Itaque
quoties in ætherium illum splendorem con-
jiciebam oculos puer, rapi extra se percussa
mens & attonita solebat; atque adæo non il-
lum tantum defixis intueri oculis optabam,
sed etiam noctu, si quando sereno puroque
cælo foras progrederer, cæteris omis-
sibus, solas in cælestes pulcritudines inten-
tus hærebam: ut neque, si mihi quippiam ab
alio diceretur, animadverterem, neque quid
rerum agerem ipsemet attenderem. Igitur &
in illis contemplandis nimium studii ponere,
& curiosus quidam esse videbar: ut me di-
vinandi